

Núm. 129

LLOBREGÓS

informatiu

FEBRER 2025

CONSELL DE REDACCIÓ

Antònia Balagué, Maria Garganté,
Jordi Lauradó, Maria Morros, Toni Padullés,
Sílvia Peribáñez, Neus Soler, Ramon Torné,
Adrià Torres, Josep Verdés,
Daniel Vidal, Rosa Vila.
Coordina: Fermí Manteca

COL-LABORADORS HABITUALS

Núria Bagà, Roger Besora, Anna
Cantacorps, Adrià Castellà, Montse Miquel,
Antoni Montróig, Vanesa Pérez, Toni Pinós,
Jordi Prat, Josep M. Rius, Josep A. Vilalta,
Sergi Torrecasana, Jordi Vilagut.

COL-LABOREN EN AQUEST NÚMERO

Gerard Albà, Carles Alsedà, Ramon
Balagué, Canòlich Fàbrega, Laia Freixas,
Rosa Manau, Robert Sala, Dolors Simon,
Xavier Sunyer.

DISSENY I MAQUETACIÓ

Bocamoll Studio

Joan Sala Miramunt
Pau Llonch Porta
bocamollstudio@gmail.com
T. 664549131

SUBSCRIPCIONS I PUBLICITAT

Ramon Torné - T. 973 473 265

IMPRESSIÓ

Impremta Barnola (Guissona)

Tiratge: 600 exemplars

Dipòsit legal: L 798-2003

Subscripció anual: 16,00 Euros

A l'estranger: Consultar preus

Número solt: 3,00 Euros

EDITA

Associació del Patrimoni Artístic i Cultural
de Torà (ÀPACT)

c/ Baix, 8

25750 TORÀ

T. 649 352 877

apact@apactora.org

Ja teniu a les mans la primera revista de l'any. Un any que ha començat ple de reptes, iniciatives i interrogants, no solament en l'àmbit personal de cada un, sinó a escala mundial amb tot l'entramat d'interessos geopolítics, econòmics i ideològics. En un món ple d'incerteses i neguits, el nostre microcosmos, delimitat pel riu que dona nom a la revista, també treballa per tirar endavant connectat amb la nostra història, les nostres tradicions, el nostre patrimoni i l'obertura a un futur ple d'incerteses, però també d'esperança. La nostra/vostra publicació n'és testimoni, i de l'activitat i de la vida que es va obrint a través dels anys. Ho veieu en aquestes pàgines.

Per cert, iniciem l'any amb l'ampliació de la revista en quatre pàgines més. A partir d'ara en tindrà 60, en lloc de les 56 que sempre ha tingut. El ric contingut de les activitats dels pobles, les aportacions que rebem i, sobretot, l'esforç dels voluntaris que fem la recopilació i endreça de tot el material que publiquem han fet possible aquesta ampliació. Sense oblidar la persistència dels nostres lectors i subscriptors que ens empeny a tirar endavant amb la mateixa il·lusió, o més, de sempre. Gràcies!

Que en aquest any tingueu moments feliços i un d'ells sigui la lectura del Llobregós.

MEMBRE DE:

 ACPC
Associació Catalana
de la Premsa Comarcal

AMB EL SUPORT DE:

Diputació de Lleida
La força dels municipis

**INSTITUT
ESTUDIS
ILERDENCs**

 Generalitat de Catalunya
**Departament
de la Presidència**

Número 129 - febrer - març 2025
Revista bimestral d'informació i opinió.

LLOBREGÓS INFORMATIU no es fa responsable ni subscriu necessàriament les opinions expressades pels autors dels articles publicats.
Aquest número està imprès en paper ecològic, elaborat sense clor.

www.llobregos.info
info@llobregos.info

COBERTA

En el nostre món tot té un començament i un final. No hi ha res que sigui etern, encara que durin segles i mil·lennis. El Sol, la nostra principal font d'energia i de vida, no durarà per sempre. Segons estudis de la NASA i la Universitat de Warwick, aquest estel central del nostre sistema solar s'esgotarà en uns 5.000 milions d'anys i la terra deixarà d'existir engolida per la conversió del Sol en una estrella geganta.

Aquesta no durabilitat de les coses possibilita la noció del temps. El pas i l'evolució de tot el que ens rodeja, inclús de nosaltres mateixos, la continuïtat entre el dia i la nit ens porten a aquesta percepció del pas del temps.

Acabem de deixar un any enrere i n'hem començat un altre. La nostra portada ens mostra la sortida del Sol el primer dia de l'any, traspasant els seus raigs a través de l'arbre que espera la seva escalfor per a continuar vivint. La llum esvaeix la foscor que durant la nit ha embolcallat la terra. Aquesta alternança possibilita que siguem conscients del temps, per on transcorre la nostra vida.

Per altra banda, ens pot donar la sensació que aquest pas inexorable del temps és una vulnerabilitat que ens condueix al nostre final, quan en realitat és la possibilitat d'existir, d'haver tingut un començament que ens ha portat a l'existència i a continuar evolucionant dinàmicament en la vida.

Per això la sortida del Sol ha de ser sempre un acte d'agraïment a la vida que el mateix Sol ens proporciona i a estimar la nostra existència i tot allò que l'ha possibilitada.

Text: Fermí Manteca
Fotografia: Adrià Torres

Índex

EDITORIAL	2
COBERTA	3
NOTICIARI	5
ESPORTS	27
DE LA VALL	32
LES VEUS DE LA VALL	41
NO EM FEU CAS	41
NEURONES I LLIMONES	42
CINEMA	44
LA VALL DEL FOREST	45
EL MONÒLEG ÉS COSA DE DOS	46
LA TALAIA	47
PEL BROC GROS	48
PSICOLOGIA FAMILIAR	50
PEDAGOGIA	51
EL SECRET DE LES PARAULES	52
LA CUINA DEL LLOBREGÓS	53
PASSATEMPS	54
FOTO PER RECORDAR	58

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
BANY I COMPLEMENTS

JORDI VILAR, S.L.

Ctra. Manresa, km. 50 - 25280 SOLSONA
Tel. 973 48 2077 - Fax 973 48 2373

Sevi's Fusters

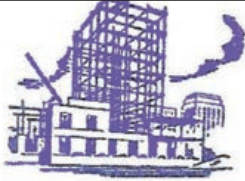
- Portes - Parquets
- Finestres - Guines
- Armaris - Mobiliari

☎ 673 419662

📍 Torà - 25750. Lleida

Manuel Gallego

**Construccions
Sant Gil, S.C.C.L.**

c/ Montsec, 21 - 25750 TORÀ
Tel. 973 473 547   consangil@telefonica.net

Atenció personalitzada per a
avis i/o malalts, a domicili.
Servei de neteja per a
particulars, despatxos,
obra nova...

Av. Ponts, 1 - GUISSONA
973 55 25 02 - 618 72 88 59

sad_segarra@yahoo.es

EXCAVACIONS GERMANS

CASES

Oficines i magatzem: Polígon l' Aguda II, nau 8
25750 TORÀ (LLEIDA)

Tel / Fax: 973.47.36.16 / 629.28.55.18

e-mail: germanscases@excavacases.es

EXCAVACIONS - TRANSPORTS - CONTENIDORS - MATXUQUEIIG

CAL MAS
DE SANT SERNI

25750 TORÀ | LA SEGARRA | LLEIDA
TEL. 973 473 581 | 676 086 185
FAX 973 473 107 | www.calmas.net

RETIR SILENCI
21-23 Febrer '25

Prades de la Molsosa

Més info: 664 735 137
@osteo_ioga @ariadnacivil

connecta amb la vida

OLIVIA CIVIL
OSTEOPATIA · IOGA

OSTEOPATIA
TERÀPIA ENERGÈTICA
RETIRS · TALLERS

Prades de la Molsosa

Info i reserves: 664 735 137
CAL CARRIGA   osteo-ioga.com
@osteo_ioga

TROBADA DE JOVES I FAMÍLIES A VICFRED

Alguns dels participants en la reunió dialoguen amb la tècnica del Consell Comarcal.

Josep Verdés. - El passat 30 de novembre va tenir lloc al Local Social del poble la xerrada organitzada per l'Oficina Jove de la Segarra adreçada sobretot a joves i famílies. Anna Gomà i la Laia Pipó, tècniques comarcals, van informar sobre els serveis que ofereix l'Oficina Jove, ubicada a Cervera, com són els projectes a què els joves es poden acollir: camps de treball local, cursos de monitors, premi empenedoria jove, campanyes de sensibilització i qualsevol tema que preocupi al jovent. També es va comentar les accions adreçades a famílies i joves, com són xerrades i tallers sobre temes que poden preocupar: drogues, bullying, alcohol, salut mental, pressió estètica, relacions sexuals, etc. Per acabar com a memòria del 2024 es va enumerar tot el que s'havia fet des de l'Oficina Jove per al nostre municipi remarcant que s'ha fet molt i bé.

TORÀ AMB LA MARATÓ

Ramon Torné. - Com és tradicional, Torà també va voler col·laborar aquest any 2024 amb la Marató de TV3 i Catalunya Ràdio. Amb la participació activa de les Entitats del poble i la col·laboració de la parròquia i d'algunes botigues, el dia 15 de desembre es va fer una xocolatada popular a la plaça del Vall, que va donar forces als caminants que van fer una ruta de 10 quilòmetres per la vall de Cellers. Al migdia, els voluntaris que organitzaven els actes van oferir un vermut, amb aportació voluntària, als que volien col·laborar. Gràcies a la solidaritat dels toranesos es van recaptar 1.570 euros per aquesta Marató, que enguany estava dedicada a les malalties respiratòries.

Els participants prenen xocolata calenta abans de fer la caminada solidària.

ARRANJAMENT DEL PARC INFANTIL DE VICFRED

El parc infantil de Vicfred amb la tanca ja arranjada.

Josep Verdés. - Aprofitant una línia d'ajut del Pla d'Inversions de despesa corrent i manteniment de la Diputació de Lleida, el passat mes de desembre es va a dur a terme una actuació al parc infantil del poble per tal d'arranjar tota la tanca que estava molt malmesa. L'obra la va dur a terme l'empresa Castells, SL de Guissona amb un pressupost de 3.165 euros. Aquestes instal·lacions donen servei als infants en hores de lleure i és important que els pobles petits també en disposin.

OBRES DE PAVIMENTACIÓ A LA MOLSOSA

Redacció. - L'Ajuntament de la Molsosa ha dut a terme les obres de pavimentació dels accessos al complex d'equipaments i serveis, on es troba, entre altres, l'església parroquial, l'ajuntament i el local social. L'actuació, redactada per l'enginyer Raimon Guitart, ha consistit en l'asfaltat de tot l'entorn dels edificis, així com l'espai d'aparcament i una rampa per accedir a la sala polivalent per evitar barreres arquitectòniques, i una altra instal·lada a l'accés al porxo de l'església. Les obres s'han enllestit amb la col·locació de senyals verticals i enjardinament i s'ha procedit també a la renovació de la xarxa de clavegueram i a la d'enllumenat públic. El cost de les obres ha estat de 145.760,38 euros, que s'han pagat amb subvencions de la Generalitat (120.000,00) i de la Diputació de Lleida (18.472,28) i amb recursos propis (7.288,10) de l'Ajuntament.

Accés remodelat a l'Ajuntament, a l'església i al local social.

SANAÜJA INAUGURA LA BIBLIOTECA MUNICIPAL

Mònica Torra narra contes amb motiu de la inauguració de la biblioteca (foto: Laia Condal).

Laia Condal.- El 27 de desembre es va inaugurar la biblioteca municipal, un espai de lectura i accés lliure a la cultura en el que el fons prové de donacions. La nova biblioteca adoptarà el nom de Joan Margarit en memòria i honor al poeta nascut a Sanaüja.

Per celebrar-ne l'obertura, la Mònica Torra ens va narrar contes com "l'arbre del senyor Eudald" i "la zebra Camil·la", plens de generositat, sorpreses i molt amor que ens van fer reflexionar a petits i grans sobre l'esperit d'aquestes festes.

Cal destacar la tasca de la Montse Espuga, bibliotecària de professió, nascuda a Ribelles, que ha ajudat a omplir i estructurar la nova biblioteca. També cal agrair al Flea Market de Sanaüja la seva col·laboració aportant els diners recaptats en la rifa que es va fer l'estiu passat durant la fira de segona mà.

RUTA PELS MOLINS D'IVORRA

Redacció- El dia 24 de novembre, es va dur a terme una ruta i visita guiada pels antics molins fariners d'Ivorra, una veritable cadena, en què un aprofitava l'aigua del desguàs de l'altre i l'anava emmagatzemant en una bassa que el precedia. L'activitat, organitzada pel Consell Comarcal de la Segarra amb la col·laboració de l'Ajuntament d'Ivorra i guiada per Miquel Parramon, consistia en fer un recurregut circular de 7 km visitant les restes dels antics molins a través del torrent d'Ivorra, una ruta que combinava patrimoni cultural, natural i gastronòmic, amb degustació de productes de proximitat de la Segarra. Hi van participar una cinquantena de persones. El fet que Ivorra disposés de 7 molins fariners dona mostra de l'activitat cerealística de la comarca, ja a l'Edat Mitjana, i de l'aprofitament dels recursos naturals, com ara l'abundància de l'aigua.

Els participants en la ruta dels molins d'Ivorra davant del Molí Gros.

BANCA MÒBIL A VICFRED

L'oficina mòbil que dona serveis bancaris estacionada davant de l'Ajuntament de Sant Guim.

Josep Verdés.- El passat 16 de desembre va arribar per primera vegada el servei de banca mòbil per tal que els veïns puguin fer amb comoditat operacions bancàries com són la d'imposició i retirada d'efectiu a través d'un caixer automàtic o fer també les mateixes operacions que es poden realitzar en qualsevol oficina fixa. L'oficina mòbil és de CaixaBank però es pot operar amb targetes de qualsevol entitat bancària sense comissions ni costos addicionals. Aquesta iniciativa impulsada des de la Generalitat sota el lema "Cap municipi sense serveis bancaris" ha tingut una molt bona acollida entre els veïns del municipi. Es preveu que la unitat mòbil vingui al municipi de Sant Guim de la Plana a partir d'ara al menys un cop al mes per donar servei a tots els veïns.

Nou Servei D'OFTALMOLOGIA

Oftalmologia infantil i d'adults
Revisions
Cataractes
Control de glaucoma
Oculoplàstia

*Per urgències oftalmològiques consultar disponibilitat.

Cristina Pont Vives
Oftalmòloga
Col. N° 2504863

Serveis Mèdics Calaf

Informació i 93 869 80 47

Cita prèvia: informacio@serveismedicscalaf.com

www.serveismedicscalaf.com 📍 Raval St. Jaume, 29 08280 Calaf, BCN

TALLER DE PLANTES REMEIERES A IVORRA

Classe pràctica fent un xarop expectorant al local social d'Ivorra.

Dolors Simón.- Durant els mesos d'octubre i novembre es va dur a terme a Ivorra un taller de plantes remeieres, organitzat pel Consell Comarcal de la Segarra amb 8 sessions d'una hora i mitja de durada. Hi van participar unes dotze persones i el taller va anar a càrrec de Clara Regordosa, tallerista de les emocions, especialista en mindfulness, fitoterapeuta i terapeuta floral. Als participants els va sorprendre gratament el seu contingut, perquè amb la seva alegria, entusiasme i apassionament per les plantes va contagiar les ganes d'aprendre i saber-ne més. Una de les participants assegura que "quan sortirem a donar un tomb, estarem a l'aguait, més atents observant la natura, intentant fer memòria dels noms, els seus beneficis i propietats, com i què és comestible i, també molt important, les contraindicacions per la salut".

VENDA DE:

PÈL·LET

PINYOL D'OLIVA

LLENYA SECA D'ALZINA, ROURE I OLIVERA

CARBÓ PER A CALEFACCIÓ

CARBÓ VEGETAL PER A BARBACOA

a granel en big-bags en sacs

SERVEI A DOMICILI

SERVEIS AGRARIS RIUS S.L.

Avinguda Santuari 3
 25215 **Sant Ramon** (Lleida)

639 338 314

639 338 315

www.serveisagrarisrius.com

IVORRA FA BINGO PER LA MARATÓ

El local social ple, esperant que comenci el segon bingo.

Montse Miquel Andreu. - Com ja és costum, quan s'acosta Nadal, tots tenim una cita amb la Marató de TV3, enguany dedicada a les malalties respiratòries. Una vegada més el poble d'Ivorra es va reunir al local social per col·laborar-hi amb el seu donatiu. S'hi va organitzar un berenar amb xocolata desfeta i coca i seguidament una sessió de Bingo Solidari. Es van fer tres tirades i amb molt bon humor es van anar cantant les línies i els bingos amb sorpresa final quan al darrer bingo hi va haver dos guanyadors. Durant tot el cap de setmana es va deixar una guardiola per recollir més donatius. Al final es van recaptar 563,40 euros amb la satisfacció de tots els participants.

L'ESCOLA SANT ROC PREPARA EL NADAL

Escola Sant Roc. - Quan s'acostaven les festes nadalenques, a l'escola van fer un munt d'activitats emocionants. A primers de desembre pensàvem i elaboràvem petits cartells escrivint els millors desitjos per al nou any i posteriorment vam anar a l'olivera de la plaça 1 d'Octubre i els penjàvem. Fer el pessebre i anar a buscar el tió també ens agrada. El vam trobar al pati, al costat d'una coca molt bona. Abans de trobar el tió vam haver de passar unes proves molt divertides. Per finalitzar, el dia 19 de desembre l'alumnat va fer un concert de Nadal espectacular que va fer caure alguna llagrimeta al públic. Felicitats nenes i nens de l'escola, sou genials!

Els nens i nenes de l'escola Sant Roc de Castellfollit, preparats per celebrar el Nadal.

LA MARATÓ A LA MOLSOSA

L'espectacle va omplir de gom a gom el local social de la Molsosa.

Redacció.- El dia 8 de desembre va tenir lloc al local social de la Molsosa l'espectacle "Festa Grossa: 25 anys de penes i glòries", a càrrec dels humoristes Fel Faixedes i Carles Xuriguera. Més de 150 persones van poder gaudir de l'humor i la ironia, d'aquests dos famosos personatges.

En acabar, Masiet-Perich tenien una Food truck a fora, on la gent va poder menjar una boníssima hamburguesa amb acompanyament de patates. La gent assistent va col·laborar amb la Marató de TV3, dedicada aquesta any a les malalties respiratòries, i es van recaptar 463,10 euros.

SANAÜJA CELEBRA SANT ANTONI

Maria Garganté.- El propassat 17 de gener, diada de Sant Antoni Abat, Sanaüja va tornar a celebrar la seva Festa Major d'Hivern. Després de l'ofici religiós que commemorava aquesta solemnitat i de procedir a la benedicció dels animals, va tenir lloc els tradicionals "tres tombs" de diversos cavalls per la vila, a més d'un carruatge que portava la bandera del sant. Així mateix, després de diversos jocs on els genets havien d'agafar obsequis penjats d'una corda, es va procedir al repartiment de coca, figues i mistela. Finalment, a la tarda es va dur a terme el ball al Local Social amb el grup Sant Carlos Club, on es va fer la rifa del sorteig i van servir-se els habituals i succulents entrepans de botifarra. A diferència d'altres poblacions que traslladen la festa el cap de setmana, Sanaüja es manté fidel a celebrar-la el dia assenyalat.

El carruatge seguit dels cavalls fan els tres tombs sota l'atenta mirada del Castel.

DONACIÓ DE LA CAPELLA D'ANFESTA

La petita capella de Santa Maria de l'Assumpció, ara propietat municipal.

Rosa Vila. - L'Ajuntament de la Molsosa ha rebut la donació de la capella d'Anfesta dedicada a l'Assumpció de Santa Maria per part de la família Noguera Massana, de Cal Noguera d'Anfesta. Després de realitzar els tràmits administratius, el dia 31 de octubre del 2024 es va formalitzar la donació de la Capella a l'Ajuntament, signant les escriptures davant Notari. L'equip de govern de l'Ajuntament ha manifestat l'agraïment a la propietària de la capella per aquesta donació gratuïta al municipi.

Antigament, l'església d'Anfesta es trobava en el recinte del castell i estava, com tot el conjunt, en molt mal estat. Per aquest motiu, l'any 1979 es va edificar la nova petita capella al costat de la plaça del poble, on actualment s'hi celebra culte el dia de la Festa Major, el primer diumenge d'agost.

L'ESCOLA SANT ROC I L'AMIC INVISIBLE

Escola Sant Roc. - L'escola Sant Roc va cloure el primer trimestre amb una activitat ben nadalenca: l'últim dia de classe vam fer l'amic invisible. Els regals van estar fets pels propis alumnes, l'escola els va proporcionar el material i a casa, amb l'ajuda de la família, van elaborar el regal. Tothom va tenir un obsequi molt creatiu i bonic. Per altra banda, en tornar a començar l'escola, el dia 8 de gener, com cada any, quan arribem a l'escola ens vam trobar moltes joguines que ens han portat els Reis. Es veu que l'Ajuntament també fa la carta per l'escola i vam rebre molts jocs educatius que ens van agradar molt. Moltes gràcies Ajuntament per pensar amb nosaltres.

Els alumnes de l'escola Sant Roc reben els regals de l'amic invisible.

Prensa Comarcal rigor i confiança

ACPC

Associació Catalana
de la Premsa Comarcal

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
**Departament
de la Presidència**

SANT ANTONI D'ARDÈVOL

L'església d'Ardèvol s'ompli per la missa de Sant Antoni, recordant també Sant Sebastià.

Neus Soler.- El dia 17 de gener Ardèvol va celebrar Sant Antoni conjuntament amb Sant Sebastià que se solia celebrar el dia 20 i és un antic vot de poble. Així en una sola festivitat es complia amb les dues tradicions. La celebració va consistir en una missa celebrada pel rector de la parròquia, el pare Poch, acompanyat de quatre capellans més de la diòcesi. En acabar la cerimònia es va repartir la tradicional vianda de Sant Antoni. La jornada va concloure amb un dinar al restaurant cal Bosch i el sorteig d'una panera que havien fet el veïns amb diverses donacions.

IVORRA CELEBRA SANT ANTONI

Redacció.- El dia 18 de gener es va celebrar a Ivorra la festa de Sant Antoni, Abat, dintre de la setmana dels barbuts, que popularment es coneix com la més freda de l'any. Es va fer l'endamà del dia del Sant per escaure's en dissabte i fer possible que les famílies ivorranes que viuen o treballen fora hi poguessin assistir. Ja de bon matí se sentia per tota la plaça la flaire del cuiner que ja preparava la paella en un dia fred, però soleiat. Cap al migdia les campanes tocaven a missa en honor del Patró a l'església parroquial. Posteriorment, el tradicional dinar de germanor acollia les més de cent persones assistents que donava pas a les tertúlies habituals de sobretaula.

El local social d'Ivorra va acollir el tradicional dinar de germanor.

LA MINA VICENTA GUARDONADA AMB ELS PREMIS BONAPLATA

L'equip de govern de l'Ajuntament de Calonge recull el premi atorgat per la Mina Vicenta.

Redacció.- La recuperació i museïtzació de la Mina Vicenta i el seu entorn, impulsada per l'Ajuntament de Calonge de Segarra, ha estat reconeguda amb un accèssit en els Premis Bonaplata que atorga L'Associació del Museu de la Ciència i la Tècnica i d'Arqueologia Industrial de Catalunya. Aquests premis reconeixen projectes que preserven el patrimoni de la societat industrial, destacant la qualitat arquitectònica, la fidelitat històrica i el potencial educatiu de les actuacions. El passat 2 de desembre va tenir lloc l'acte de lliurament al Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya, al qual hi va assistir tot l'equip de govern. L'actuació a la Mina Vicenta ha destacat per la consolidació de les estructures originals de l'antiga explotació minera i la seva adaptació com a espai museístic que explica la història de la mineria a l'Alta Segarra.

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ

Ctra. de Calaf, 1
Pol. Ind. L'Aguda
Tel./Fax 973 473 125
25750 - Torà

Av. Generalitat, 8
Tel. 973 55 02 02
25210 - Guissona

CERÀMICA RAJOLES ARTICLES SANEJAMENT CIMENTS

Taller SANTI SANAÜJA

Ctra. Guissona, s/n
Tel. 973 47 61 31
Mòbil. 636 32 86 16
25753 SANAÜJA (Lleida)

roba de casa modes

albert

Rita Brau i Rius

Tel. 973 47 31 01 - TORÀ

ELCASINO CALAF

125 anys d'història

SANT ANTONI ABAT, A TORÀ

La benedicció dels tractors i tractoristes es va celebrar a la plaça de la Creu.

Fermi Manteca. - Com és tradicional, el dia 17 de gener es va celebrar la festivitat de Sant Antoni Abat, de gran devoció en molts pobles de la Vall del Llobregós. A Torà es va fer la missa solemne en honor del patró dels animals a l'església de Sant Gil. A continuació va tenir lloc, a la plaça de la Creu, la benedicció dels animals domèstics que molts hi van portar. També es van beneir els tractors i tractoristes que van fer tres tombos pels carrers adjacents. La junta que prepara la festa va oferir a tothom coca, xocolata i mistela en abundància per celebrar aquesta festa, a la que van assistir una setantena de persones, comptant també un nombrós grup d'alumnes del col·legi Sant Gil que hi van participar amb els seus mestres. Per altra part, el diumenge dia 19 ho van continuar celebrant amb un dinar de germanor a Ardèvol.

CONCURS DE FOTOGRAFIES A CALONGE DE SEGARRA

Redacció. - El passat dia 15 de novembre es va fer el lliurament dels premis del concurs de fotografia, convocat per l'Ajuntament. S'hi van presentar 82 obres de 19 concursants i durant l'acte, es van mostrar totes les fotos i tothom va admirar-ne la gran qualitat. L'acte va tenir lloc a l'Ajuntament de Calonge de Segarra. Un jurat extern a l'Ajuntament va atorgar els següents premis: 1r premi per a Josep Camí Pascual; 2n premi per a David Viñals Montaner, i 3r premi per a Pere Grau Guillella.

Els guardonats després del lliurament dels premis.

PESSEBRE VIVENT D'ARDÈVOL

Un dels quadres del Pessebre que representa el dinar d'una família benestant del segle XIX.

Neus Soler.- El Pessebre Vivent d'Ardèvol va exhaurir les entrades els 6 dies de representació d'aquest any. L'hauran visitat i admirat unes 3.000 persones que han agraït trobar algunes teieres enceses al llarg del recorregut per escalfar-se les mans tant a l'inici amb escenes de l'evangeli com a la part històrica. També hi havia una foguera a la plaça per torrar el pa que acompanyava les botifarres del final de l'espectacle. Aquest any amb novetats a l'inici del Pessebre i al lloc on els Reis rebien les cartes dels nens. Ah! I ha tingut caganer!!! L'anterior es va jubilar i han sigut dues persones voluntàries que s'han alternat i que han gaudit de l'experiència. Felicitats als organitzadors i gràcies a tots els figurants i visitants!!!

Ctra. de Calaf, nau 2 25750 TORÀ (Lleida) Tel. 973 473 590 Fax 973 473 807	AUTOCARS <i>Prats Serrat</i> SERVEIS NACIONALS I INTERNACIONALS TRANSPORT ESCOLAR GRUPS PARTICULARS AUTOCARS PRATS SERRAT C/ Calaf, Nau 2 · 25750. Torà, LLEIDA Tels: 973 473 590 · Fax: 973 473 807 e-mail: info@autocarspratserrat.com web: www.autocarspratserrat.com

LedsC4

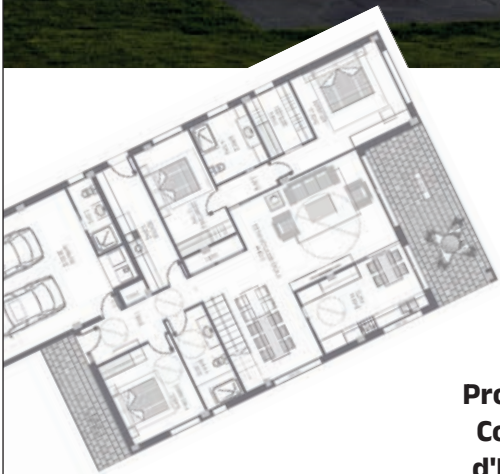
Vine a l'outlet d'il·luminació de LedsC4!

Afores s/n, Torà (Lleida)
973 468 121
outlet@ledsc4.com

De dilluns a divendres de 10.00 a
14.00 i de 16.00 a 18.00

Dissabtes de 9.00 a 14.00

ESPECIALISTES EN TOTS ELS SERVEIS DEL TEU IMMOBLE

**Projectes d'Edificació · Presentacions de vídeos 3D
Coordinacions de Seguretat · Topografia · Cèdules
d'Habitabilitat · Certificats d'Eficiència Energètica
Inspeccions Tècniques d'Edificis**

**Compravenda de tota classe de finques
Lloguers i permutes
Administració de comunitat de veïns
Gestions i tràmits**

www.immoplanning.es · www.ramonriba-arquitecte.cat

Rambla Segadors , s/n (xamfrà C. de les Serres) | 25210 Guissona, Lleida | Tel. 649 96 38 17

BIOSCA COL-LABORA AMB LA MARATÓ DE TV3

El local social es va omplir de comensals. Al fons els obsequis aportats per al sorteig a favor de la Marató.

Jordi Llauredó.- El dia 15 de desembre el Grup de Gent Gran de Biosca va organitzar un dinar per col·laborar amb la Marató de TV3. Un nombrós grup de persones es van donar cita al local social Cal Borres per compartir l'àpat amb un ambient de germanor. Un cop acabat el dinar, es va fer el tradicional sorteig de les coses que cada assistent hi havia portat. Igualment s'hi va posar una guardiola pel qui volgués fer aportacions de forma anònima. Entre tot es van recollir 870,00 euros que van ser transferits a la Marató de Tv3, aquest any destinada a la investigació de les malalties respiratòries.

Fem les vostres participacions personalitzades i de franc per a la Loteria de Nadal i Reis
Tenim números abonats de tots els acabaments
Us enviem la loteria de qualsevol punt d'Espanya

LOTERIA "EL MERCAT" DE CALAF
C/ Sant Jaume, 31
08280 CALAF
Tel. 93 869 91 54
loteriaelmercat@hotmail.com

**TALLER AGRÍCOLA
NOGUEROLA**

Ctra. de Torà, s/n
Ardèvol de Pinós

Telèfon:
973 47 35 84

CONSTRUCCIONS I REFORMES

M. COBERÓ - X. TORNÉ

els paletes del Llobregós

Tel. 620109517 - 690311965

NADAL AL

CASTELLFOLLIT

Aquest Nadal un grup de castelfollitencs han volgut acostar, més que mai, l'essència del Nadal a la plaça del poble. Han posat el naixement de Jesús al pòrtic de l'església de la Verge del Roser. Així, juntament amb el tió i l'arbre de llums ha quedat una representació ben bonica de les festes nadalenques. Per altra banda, el dia de Nadal amb la missa celebrada amb el Fermí recuperat i les nades que es van cantar, vam poder gaudir d'un dels dies més especials de l'any.

CASTELLFOLLIT

El dia de Sant Esteve els petits de Castellfollit van fer cagar el Tió. Un cop recollits els regals que aquest va cagar, vam poder compartir un bon tall de coca i xocolata. No perdem mai les nostres tradicions!

CASTELLFOLLIT

Els Reis d'Orient van arribar a Castellfollit per la baixada del castell i després de fer un tomb pel poble, a la sala d'actes del local social els esperava una bona xocolatada seguida de l'acte més emocionant: la lectura d'un acurat text propi de la nit de Reis, feta pel patge Roger i el repartiment de regals amb la il·lusió dels infants i dels seus acompanyants.

LLOBREGÓS

CASTELLFOLLIT

Associació Juvenil.- A Castellfollit, aquest 2025 l'hem iniciat entre copes de cava, serpentines i xerinxola. Un bon grup de veïns vam reunir-nos al voltant d'una taula ben guarnida per sopar plegats. Malgrat que cadascú duia el seu sopar, tots vam acabar tastant els plats preparats per aquells que teníem a la vora. Entre cerveses i gintònics i entre Sergio Dalma i la Carrà, la festa es va allargar fins ben entrada la primera matinada de l'any.

BIOSCA

Durant les festes de Nadal, a Biosca s'han celebrat diversos actes: el dia 25 la tradicional cagada del Tió, al migdia, després de la missa de Nadal; també una exposició de centres nadalencs fets i dissenyats pels veïns i veïnes de Biosca. Finalment, el dia 5 de gener putualment com sempre, van arribar SSMM els Reis d'Orient amb el repartiment de regals per petits i grans.

IVORRA

Ses Majestats els Reis Mags d'Orient han passat pel poble d'Ivorra! Ens han portat somriures, llum i molta il·lusió. Que aquesta nit de Reis sigui especial per a tothom i que la màgia continuï a cada racó de casa nostra.

NADAL AL

TORÀ

El dijous 19 de desembre els alumnes de l'escola Sant Gil de Torà van oferir un concert de Nades pels carrers i places del poble, sota la direcció de les mestres del col·legi. A la plaça del Pati van ser obsequiats amb una xocolatada oferta pel Casal de la Gent Gran. De tornada a l'escola les professores van cantar també una nadala, premiada per una gran aplaudiment.

TORÀ

Els dies previs a les festivitats nadalenes, va tenir lloc el Marcat de Torà que durant tot el dia es van instal·lar parades de tota mena i per a tots els públics, que omplí la plaça de la Vall

TORÀ

L'arribada dels Mags d'Orient a Torà va congrega una munió de persones que van seguir la ruta marcada, fent parada al Pessebre de la plaça de la Font i continuant fins a l'Ajuntament, repartint il·lusió entre xics i grans.

LLOBREGÓS

CALONGE DE SEGARRA

La companyia Jomeloguismeloc.com, a través del bibliobús Serra de Rubió, va oferir a Calonge de Segarra, el passat 11 de desembre, una divertida sessió de contes amb cantada de nades a ritme de guitarra. Petits i grans s'ho van passar d'allò més bé i l'acte va comptar amb molt bona assistència, de gairebé una quarantena de persones. Una bona manera d'anar preparant la celebració del Nadal.

CALONGE DE SEGARRA

Calonge va celebrar el Nadal el dia 21 de desembre en una torronada amb l'assistència d'un centenar de veïns. Els petits van fer cagar el Tió i es van lliurar els premis del concurs de dibuix i de poemes de Nadal a Biel Dalmases i Berta Prat, respectivament. L'Ajuntament va obsequiar els presents amb un petit detall i es van sortejar dues cistelles a favor de la Marató de TV3.

VICFRED

Els Mags d'Orient van arribar a Vicfred amb la seva carrossa engalanada i van repartir regals per a tothom, i també joguines pels nens afectats per la Dana.

NADAL AL

LA MOLSOSA

El dia 31 de desembre al local social de la Molsosa es va fer amb un gran sopar per celebrar l'entrada al nou any 2025 i a les 12 vam menjar el raïm i vam brindar per la salut i l'amistat.

LA MOLSOSA

El dia 24 al vespre, com es tradicional es va fer la Missa del Gall, a l'església de Santa Maria de la Molsosa. Al finalitzar es van anomenar les noves piores i nous priors de l'església durant el 2025 i a continuació torronada i Rifa.

PINÓS

El tradicional concert de Nadal va tenir lloc al Santuari de Pinós el dia 15 de desembre, amb una actuació de Gòspel Solsona que va oferir un repertori íntegrament en anglès, en aquesta ocasió acompanyats de piano i bateria. A la sortida hi havia una urna per fer donacions voluntàries per a la Marató de TV3. Tothom va poder gaudir de la música i del refrigeri posterior.

LLOBREGÓS

MASSOTERES

Massoteres va acollir un concert de música de cambra, a càrrec d'alumnat del Conservatori de Música de Cervera, que va omplir de públic el local social. Va tenir lloc el dia 28 de desembre, formava part del Cicle de concerts de Nadal, organitzat pel Consell Comarcal de la Segarra i el Conservatori de Cervera en sis municipis de la comarca.

MASSOTERES

L'Associació de Dones de Massoteres va organitzar un taller de cuina de Nadal que va ser un èxit de participació. Va tenir lloc el dia 6 de desembre, al local social, com a activitat prèvia a les festes nadalenes. Va anar a càrrec dels xefs Aleix Andrés i Marta Moreno.

SANAÜJA

Els Reis d'orient van arribar des del castell acompanyats del seu següici. A l'Ajuntament van rebre les claus màgiques i a continuació van fer cap al local social on van lliurar un present a tots els infants.

Jordi Clavier

Fuster ebenista

**Mobiliari a mida, portes, parquet,
cuines, revestiments de paret
persianes, mosquiteres,
reparacions...**

649 029 827

www.fusteriaclavier.com
info@fusteriaclavier.com

SOM LLAVOR
SERVEIS INTEGRALS DE JARDINERIA

658 55 03 76

BLAI GABINET DE SERVEIS, SL

PONTS - TEL 973 460 500
TORÀ - TEL. 973 473 155

**GESTORIA
ASSEGUANCES**

**LABORAL-FISCAL
COMPTABILITATS**

**TORRE DE
VALLFEROSA**
NOVA VISITA!

Visita regular cada
diumenge a les 11h

Entrades ja disponibles a
entradessolsones.com

Contacta per a
més horaris i grups particulars

Hostal de Pinós

973 473 062 - 687 528 057

*Pl. del Santuari, s/n
25287 Pinós*

www.restaurantdepinos.com

(Dimarts tancat, excepte festius)

El detall
Floristeria

☎ 655 511 655

@ @floristeria_al_detall

✉ floristeriaaldetall@floristeriaaldetall.cat

📍 Plaça de la Creu, 10, 25750 Torà, Lleida

PERRUQUERIA

DONA-HOME

**Plaça del Vall n° 8, TORÀ
Tel. 973 473 106**

UNA SANT SILVESTRE DE POSTAL

L'avituellament va refer als corredors del fred hivernal

Sanaüja, 31 de desembre: Sota zero començava la 3a edició de la Sant Silvestre sanaüjenga, amb dos recorreguts d'11 i 8 km a través d'un paisatge hivernal de postal: gebre, boira i algun tastet de resol a les alçades van ser els seus principals components.

Quin espectacle de natura, amb la grisor i blancor pròpies de l'edat madura!

Malgrat tot, prop d'un centenar de participants es van deixar seduir desafiant-la i gaudint-la al mateix temps, perquè les rigorsitats climàtiques també tenen, esporàdicament, el seu encant.

La temperatura ambient es va anar mantenint freda durant tot el trajecte mentre que la del cos anava pujant a mesura que anàvem avançant i superant trams atractius i

Quin espectacle de natura, amb la grisor i blancor pròpies de l'edat madura!

força exigents a la vegada. A mig camí, a l'ermita de Santa Susana, un bon avituallament amb, fins i tot, un brou calentet exquisit per a refer el cos.

I en acabar, entrepà de botifarra o llom, begudes al gust i un xic de torronet per encenbar la jornada perquè... a la nit ho acabarem de rematar amb un bon sopar i un brindis amb els millors desitjos per al nou any.

Fer exercici i menjar bé, dos plaers que no tenen perquè estar renyits per a res!

Carles Alsedà

La Fornera

- Pans saludables
- Brioixeria artesanal
- Coques dolces i salades
- Cuit al forn de llenya
- Productes de proximitat
- Recuperació de Mats antics

Portal de Pasterola - Biosca (Lleida)
609 015 417
laforneradebiosca@gmail.com
 la_fornera

CEREAIS I LLAVORS TORRA, S.L.

C/ Palouet, s/n
25750 TORÀ (Lleida)   Tels: 973 473 433 - 973 473 372
Fax: 973 473 572

**ESPAI
LLIURE PER A
PUBLICITAT**

Enriqueta S.C.P.
perruqueria **unisex**

C/ Vall, 2 - Tel. 973 47 31 57 - TORÀ (Lleida)

**ESPAI
LLIURE PER A
PUBLICITAT**

**EXCAVACIONS
DUOCASTELLA**

OFICINA CASTELLTALLAT
93 743 30 52 - 973 47 31 63
Cal Marquet de Castelltallat
08263 Sant Mateu de Bages

OFICINA CABRIANES
93 876 06 25
C/ Caseta d'En camp
08650 Sallent

www.excavacionsduocastella.com

 664 61 00 53   @excavacionsduocastella

EXCAVACIONS, OBRA CIVIL, RESTAURACIÓ I REHABILITACIÓ, CAMINS,
ESCULLERES I MURS DE PEDRA, TREBALLS FERROVIARIS, GESTIÓ FORESTAL I
AGRÍCOLA, REORDENAMENT MEDIOAMBIENTAL I EMERGÈNCIES

*“No t’oblidis mai de
somriure, perquè
el dia que no
somriguis serà un
dia perdut”*

“La casa del pa i la coca”

Ctra. de Ponts, s/n
08281
Castellfollit de Riubregós
Tel. 93 869 30 38

Isaac Soterias
INSTAL·LACIONS, LAMPISTERIA
I MANTENIMENT

c/ Sense Cap, 9 - 25750 Torà
T. 625 53 17 43
E-mail: isaacsoteraslampista@hotmail.es
 Lampisteria Isaac Soterias

HISTÒRIES DEL CF TORÀ

El CF Torà va guanyar al Balaguer el dilluns de Pentecosta de 1969

Era l'any 1969. En aquells temps el dilluns de la segona Pasqua o de Pentecosta era festiu arreu de Catalunya, i a Torà durant uns anys celebraven el Dia del Visitant, on tant els vilatans com els forasters podien assistir de franc als espectacles anunciats que, generalment, consistien en un partit de futbol del CF Torà a la tarda i més tard la sessió de ball al Saló Recreo (Cine del Ton).

Aquell any el CF Torà va guanyar per 1 a 0 al Balaguer. A la fotografia veiem, d'esquerra a dreta, els jugadors del Torà: Josep Sala (el Sala), Pere Pesarrodonà (el Moragues), Gené Canals (el Genaro), Francisco Figuera (el Figueres), el porter Jaume Marimon (el Jaumet) vist per l'esquena, i un més a qui la pilota li tapa la cara; els altres són jugadors del Balaguer. També s'hi veu una munió de gent, però aquest detall poc importa que sigui o no sigui el del més gran nombre d'espectadors en la història del CFTorà.

D'altra banda, havent-se ja complert el centenari del CFTorà, considero força important que sigui confeccionat un llibre d'aquests 100 anys d'existència, cooperant-hi, coordinada i a ple rendiment, no només el club de futbol, sinó també les institucions toranesses que poden contribuir a la seva narració històrica i també vivencial.

Robert Sala Parcerisas

Considero força important que sigui confeccionat un llibre d'aquests

100

anys d'existència.

ESPAI LLIURE PER A PUBLICITAT

RESOL

SOLSONA

C/ Sant Nicolau, 4
Tel. 973.48 04 02
revelatges@fotoresol.com

- Reportatges professionals FOTO-VIDEO - DVD.
Demaneu-nos pressupost sense compromís.
- Revelatge de les teves fotografies DIGITALS i
analògiques en 1 HORA.
- Tot tipus de serveis fotogràfics i digitals.

La cuina del Llobregós

Les cuineres i els cuiners

una publicació de

Llobregós

FUNERÀRIA DE TORÀ I COMARCA

J. TORNÉ

Servei permanent 24H

973 39 08 62

Representant JAUME TARRUELLA, Plaça La Font, 10 Tel. 973 47 34 23
TORÀ

Servei de sales de vetlla, trasllats, incineracions, serveis per a totes
les companyies d'assegurances i particulars, etc...

www.

APACTora.org

col·labora-hi

TALLER MECÀNIC

R. R.

REPARACIÓ I VENDA DE

- COTXES • MOTOS • BICICLETES
- MOTOSERRES • BOMBES D'AIGUA

Carrer Eras, 19

☎ (973) 47 33 27

25750 TORÀ (Lleida)

ESPAI LLIURE PER A PUBLICITAT

Pintura decorativa interior i exterior

Josep M^o Tasies
pintura i decoració

973 473 303 - 620 802 193

C/ Sant Jaume, 2
25750. Torà (Lleida)

joanjo84@gmail.com

Restauració de mobles, portes,
persianes, làmpades...

Col·locació de parquet,
friso, paper, panels de fusta
i panels d'imitació pedra

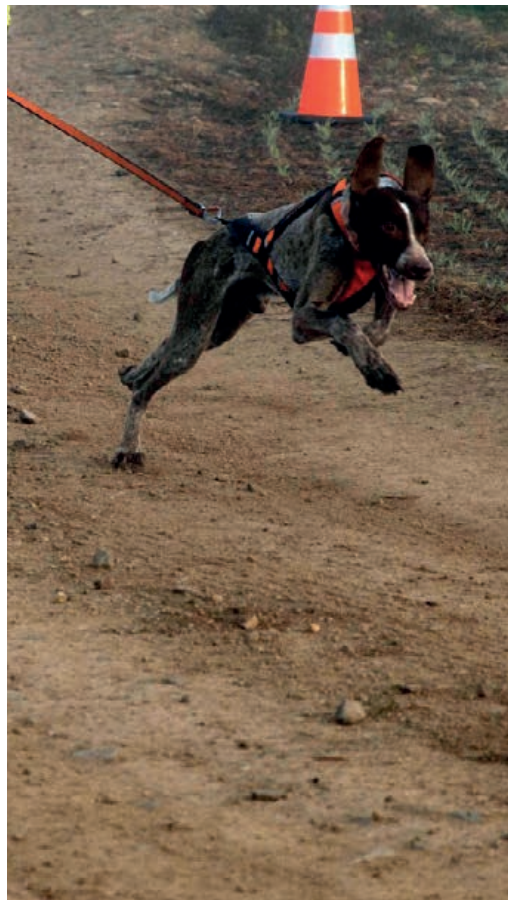

A IVORRA CURSA DE MÚIXING

Una de les participants en la cursa de múixing pels camins d'Ivorra

Organitzada pel Club Gos Esport, a través de la Federació Catalana d'Esports d'Hivern, el diumenge 5 de gener va tenir lloc a Ivorra una cursa de múixing amb 64 participants. Aquest esport, consistent en córrer en bicicleta o a peu tirat per gossos, té 4 modalitats: bikejoring, escúter d'un gos, escúter de dos gossos i canicrós. En aquesta ocasió el circuit tenia un recorregut de 4,5 km que va discórrer per camins del terme d'Ivorra. Amb la col·laboració de l'Ajuntament, hi van participar, en l'organització i logística, nombrosos voluntaris del poble, coordinats per Jordana Salvador, veïna d'Ivorra, que és doble campiona estatal i de Catalunya de múixing. (Veure Llobregós 119 - juny 2023, pàgs. 25-26).

Canòlich Fàbrega

TEMPS DE BOLETS

Una vegada acabada la temporada de bolets, parlem amb el toranès Marc Coberó, paleta de professió i boletaire d'afició, perquè ens expliqui les seves experiències en aquest món dels bolets que congrega tanta gent als boscos i que cada vegada té més adeptes.

QUAN VA NÉIXER LA TEVA AFICIÓ PER ANAR A BUSCAR BOLETS?

Des de petit que vaig a buscar bolets, tant amb el meu padri, el Pep de cal Jovans, com amb els meus pares i germanes.

COM QUALIFICARIES AQUESTA TEMPORADA DE BOLETS?

Ha estat una bona temporada en comparació amb els darrers anys. De rovellons n'hem collit molts, feia anys que no se'n feien tants. De ceps no ha sigut del tot dolenta i de llenegues n'hem collit una bona colla.

QUIN HA ESTAT PER TU EL MILLOR ANY?

Fa dos anys va ser molt bo. Cada any és diferent pel tipus de bolet i segons la zona.

QUINS SÓN ELS TEUS BOLETS PREFERITS?

Per mi el cep i la llenega són els millors. Però tots en són, de bons, depenent de com els

facis o cuinis (brasa, estofats, carpaccio, truita, pizza...), però n'hi ha que són bons els facis com els facis, com el fredolic.

CREUS QUE S'HAURIA DE COBRAR UNA TAXA PER ANAR AL BOSC A PLEGAR BOLETS?

Jo crec que s'hauria de fer pagar un carnet per temporada, ja que hi ha gent que no cuida el bosc i potser no hi anirien per un dia puntual.

ETS PARTIDARI DE TALLAR ELS BOLETS O BÉ D'ARRENCAR-LOS?

Jo sempre els arrenco, perquè diuen que si els talles es podreix i és dolent per la naixença d'altres bolets.

QUINA EXPRESSIÓ CREUS QUE ES MÉS CORRECTA, BUSCAR, PLEGAR, COLLIR O CAÇAR BOLETS?

Jo crec que quan vas a un bosc que no coneixes és més

El Marc i la seva família, grans aficionats als bolets.

correcte dir 'anar a buscar'. Però també soc del parer que quan vas a un bosc on et coneixes alguna lleneguera o rovellonera i és un any bo, és més correcte dir 'anar a collir'.

HAS ARRIBAT A FER MOLTS QUILOMETRES PER BUSCAR BOLETS?

Sí, bastants; quan és la temporada del cep puc arribar a fer rutes de 120 quilòmetres. Inclús els he collit a França.

T'AGRADA MÉS ANAR-HI SOL O BÉ AMB LA FAMÍLIA O AMICS?

Sempre hi ha moments per anar-hi amb la família, amics o sol. Quan se'n fan per aquí a prop, per anar a passar una bona estona i collir quatre bolets, sempre és un bon pla per anar-hi amb la família. Amb amics també està molt bé poder omplir cistells i acabar-ho amb un bon dinar.

Tot sol, hi vaig quan puc i tinc una escapada o per veure les meves llanegueres o rovelloneres secretes, je, je, je.

QUINS CONSELLS DONARIES PER ANAR AL BOSC?

És molt important disfrutar de la naturalesa de manera responsable. Quan vagis a buscar bolets i passejar pel bosc recorda sempre emportar-te la teva brossa. A més, si trobes bolets que no has de collir, és millor deixar-los on són, ja que són un aliment valuós per altres animals o persones. Disfruta del bosc i dels bolets!!!

Gràcies Marc, esperem que duri aquesta afició que vas rebre dels teus pares i padrí i que has sabut transmetre a les teves filles. I que es facin bolets cada any!

Ramón Torné

35 ANYS FOTENT-LI CANYA

ARRELS DE POBLE

Un sentiment, una sensació,
una expressió en forma de
cançó.

Emocions empresonades
es lliuren al vent, musicades.

Viva i punyent melodia
ressona per places i carrers
revestint de fas, dos i res
la quotidiana monotonía.

A recer de l'ancestral Castell
rau pacient la Plaça porxada
esperant els seus grallers
per amenitzar la jornada.

Entre riera i castell a cavall,
fent dansar els seus gegants,
desfilen amunt i avall
delectant els seus vilatans.

Lleuger com una volva de neu
fins terres enllà arriba
el to xiroi de la fusta viva
regalant tonades arreu.

Estol de mirades intenciona-
des
cercant gestos de complicitat
per marcar bé les entrades
i mantenir el ritme compassat.

Arrels de poble, signes
d'identitat.

Carles Alsedà

Per la cultura i tradició cris-
tianes, la nit de Nadal és una
de les dates més significa-
tives i transcendentals del
calendari litúrgic.

Circumstàncies de la
vida van fer que aquesta data
passés a ser també important
per la cultura i tradició popu-
lars, doncs va sorgir a la llum
de la nit, ara ha fet 35 anys,
el grup de grallers Canya-
rec de Sanaüja, que es van
estrenar a l'interior i exterior
de l'església de Sta. Maria de
la Plaça interpretant precisa-
ment unes nadales durant la
Missa del gall.

D'ençà fins ara i de
forma ininterrompuda, però
no exempta de dificultats,
com és llei de vida, el seu
recorregut ha estat ple tòric
d'activitat cultural i festiva,
omplint de música, color i

alegria els carrers i places de
molts pobles i ciutats.

Serveixin com a home-
natge de passat i de present
aquests versos, tot desitjant
llarga vida al grup perquè
les seves gralles i tambors

Perquè les seves gralles i tambors continuïn essent el bressol amanyagador de moltes melodies

continuïn essent el bressol
amanyagador de moltes
melodies i cançons.

Per molts anys!

*Els compo-
nents de grup
de grallers
Canyacrec de
Sanaüja amb
els gegants.*

EL REI HERODES I L'INFANTÓ

Estant en la cambra
amb son fill amat,
remor va sentir-ne
en tot el veïnat.

Era el rei Herodes
amb la seva gent,
que feia matar
tots els innocents.

Anem's-en Josep,
anem's-en espòs.
anem's-en a Egipte,
sense tenir repòs.

Deixem nostra casa,
viandes d'aquells temps
també,
perquè el rei Herodes
diuen que ja ve.

Amb la somereta
se'n van a cavall,
seguint les petjades
per un camí ral.

Els Àngels davallen,
també els ocells,
perquè el bon Jesús
no fos pas degollat.

Pel camí anaven
molt atribolats
i un home trobaren
que sembrava blat.

Vós, verge Maria
li vàreu manar,
que molt aviat
l'anés a segar.

Com el segaria
Maria, el bon blat,
com el segaria
si encara no és nat.

Preneu la falceta
que ho serà aviat,
no va trigar una hora
que ja era espigat.

Primera garbera
se'n van amagar,
al cap d'una hora
ja varen passar.

Era el rei Herodes
amb tota la gent,
que feia matar
tots els innocents.

Molta gent amb armes
l'anaven cercant,
a l'home digueren
que estava segant.

Vós home, bon home,
lo bon segador,
heu vist una dona
amb el Redemptor?

Ell els respongué:
una n'ha passat,
mentre jo estava
sembrant aquell blat.

Se'ns gira amb els altres,
diu que no poden ser ells,
tornen cap a casa
amb tota la gent.

Ramon Balagué Llordés

JOSEP CASTELLÀ MASSANÉS, DE SANAÜJA, ASSASSINAT EL 1940 (2A PART)

Continuem, amb aquesta 2a part, la història del malaurat Josep Castellà, l'hereu de cal Mariol de Sanaüja.

Fa uns anys es va trobar, per atzar, una persona que també havia viscut aquest cas. La Cristina Serra, de Sanaüja, treballava d'infermera a la residència de Bellpuig i va conèixer un senyor que havia estat al camp de concentració amb el Josep Castellà. En Josep Pijoan Vallverdú ho recordava bé i ho va relatar. Explicà que ell i d'altres eren presoners al camp d'Irurita. Formaven part de la 3a companyia del batalló 128.

Eren quatre amics, Josep Castellà de Sanaüja, Ramon Arderiu d'El Poal, Josep Bellmunt Alsina d'Arbeca i ell mateix, Josep Pijoan Vallverdú de cal Burxa de Sant Martí de Maldà. Eren un centenar que treballaven a pic i pala i carretó reconstruint ponts, pistes o carreteres. Dormien en barracons i lliteres de tres. Es feien els matalassos amb fulles de falguera seques. En Josep Castellà era un bon home i estava a l'espera d'un aval del poble per sortir i tornar-se'n cap a casa. Explicava que tenia l'habilitat de lligar unes cigarretes primes com

uns escuradents. Segons la versió de Josep Pijoan el van matar com a represàlia per la fugida dels dos altres que dormien amb ell, un dels quals era parent dels Pàmies de Balaguer. El sergent el va fer matar, al matí, quan venia de fer un riu, tot cridant: "Ahora sabréis lo que les pasa a los amigos de los que se escapan". Li van disparar una bala de fusell al pit i va morir a l'acte.

I més informació, encara, gràcies al treball constant del Jordi Oliva, documentant-se per a la seva tesi doctoral "L'estudi del cost humà de la Guerra Civil a Catalunya: bases de dades, fonts documentals i línies d'investigació (1936-1944)". El Jordi va recuperar detalls dels llocs on va estar presoner el Josep Castellà fent-hi treballs forçats i també la versió oficial de la seva mort segons consta a l'arxiu militar. Així, doncs, podem continuar la història amb les dades dels arxius públics: al Josep el van fer presoner a Tarragona el gener del 1939. Va ser traslladat al camp de concentració la Santa Espina (Valladolid). El juliol del mateix 39 consta en el batalló de treballadors núm. 128 a Calera-Chozas (Toledo). Després el batalló fou destinat al Valle de Baztan (Navarra).

Pel que fa a la seva mort, consta d'aquesta manera

A partir de l'enllaç que reproduïm a continuació podeu accedir al banc de dades del cost humà de la Guerra Civil, del Memorial Democràtic <https://memoria.gencat.cat/ca/que-fem/banc-memoria-democratica/fons/cost-huma-de-la-guerra-civil> o bé emprant aquest QR.

DE LA VALL

a la documentació de l'Archivo General Militar de Guadalajara:

“Según parte recibido del Alférez Comandante de la 3a Compañía de este Batallón, en la madrugada del día de hoy, y amparado en la niebla intentó desertar el trabajador de la misma, JOSE CASTELLA MASSANES, siendo visto por el centinela, soldado Primitivo Gil Arévalo, quién le dió el alto y al no contestar por tres veces y tratar de huir, le hizo fuego, resultando muerto en el acto.

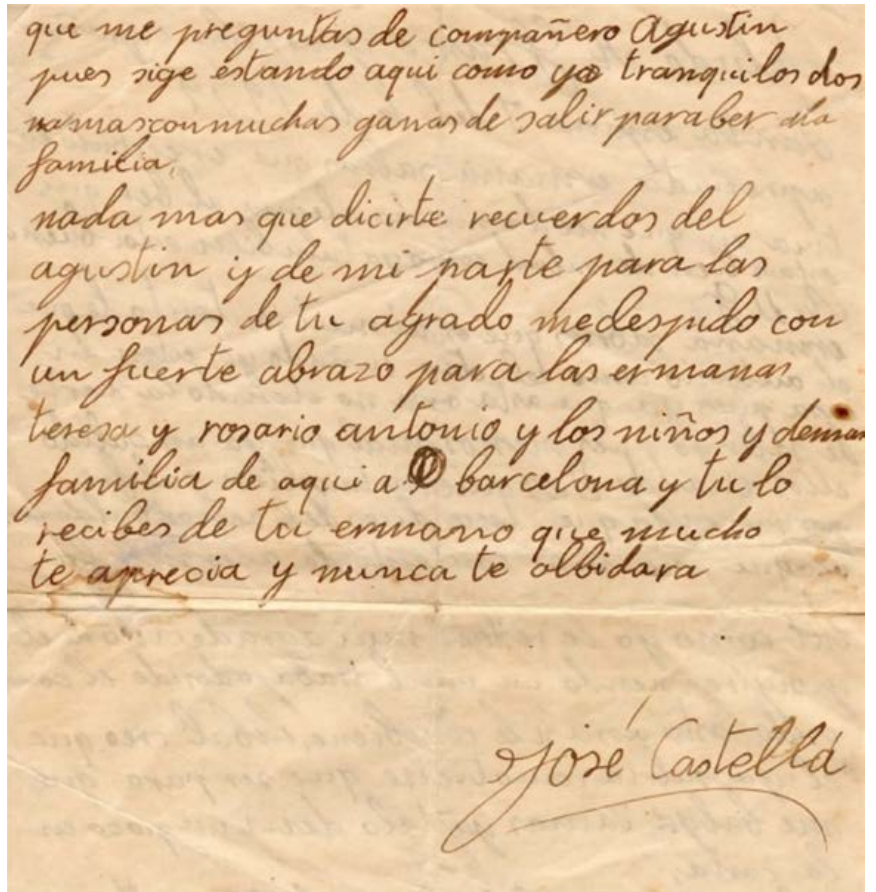
Lo que comunico a V.S. para su conocimiento y efectos, y como ampliación a mi telegrama de esta misma fecha, significándole que he nombrado Juez al Alférez D. Fidel Garcia Quiroga.

Dios guarde a V.S. muchos años.

Uronoz-Mugaire (Navarra) a 25 de febrero de 1.940

EL CAPITAN JEFE
DEL BATALLON”

El van matar el 25 de febrer del 1940 (la documentació oficial també dona la data del 24). En Josep tenia 33 anys. S'ha trobat un certificat de bona conducta i rendiment en el treball conegut el 17 de febrer anterior, expedit des de Gartzain. No tenim constància que la seva defunció fos registrada. Tot apunta que fou a Oronoz-Mugairi però no podem descartar Gartzain o altra localitat

del Valle de Baztan.

I què podem dir com a conclusió? El millor que podem fer, de ben segur, és dignificar les víctimes, honorar-les, mantenir la memòria i educar les noves generacions en la democràcia i en els drets humans per tal que aquestes barbàries no tornin mai més.

Toni Padullés Rius

En aquest fragment de la carta del juny del 1939 esmenta l'Agustí Vilella.

PODOLOGIA

- Esportiva
- Geriàtrica
- Infantil
- Estudis de la marxa
- Durícies / Ulls de poll
- Ungles clavades
- Fongs, berrugues, úlceres
- Silicones

FISIOTERÀPIA

- Tractament de lesions esportives
- Tractaments d'esquena
- Rehabilitacions
- Drenatge limfàtic
- Estiraments i reforç muscular
- Embenats Neuromusculars
- Altres teràpies

PODOLOGIA
TORÀ

Plaça del Vall nº19 1r 1a
TORÀ

630-111-145

AULA D'EXTENSIÓ UNIVERSITÀ- RIA A TORÀ

Acaba l'estiu, i amb ell, el temps de relax, de badar, i ens posem en "mode tardor-hi-vern", amb ganas d'omplir les hores que aviat seran cada dia una mica més fosques. És just, en aquest estadi, diguem-ne "d'eufòria" que, aquest setembre del 2024, parlant unes amb altres, sorgeix la idea d'engegar l'Aula Universitària de Torà. Ens reunim representants de diferents entitats: Casal de la Gent Gran, APACTorà, Amics de la Torre de Vallferosa, i comencem a demanar informació i a dibuixar aquesta nova iniciativa.

PERÒ QUÈ SON LES AULES D'EXTENSIÓ UNIVERSITÀRIA (AEU)?

Les AEU van néixer a França als anys 70 amb la finalitat de

crear un espai de formació permanent per tal d'apropar la cultura i el coneixement a les persones grans, assumint que l'educació i la formació s'ha de completar al llarg de tota la vida. Al mateix temps s'intentava integrar aquestes persones en comunitats humanes fomentant la comunicació i les relacions socials. El primer grup d'AEU a Catalunya neix als anys 80, a Barcelona, i poc a poc es va estenent per tot el territori, sempre vinculades i tutelades per la Universitat. Van canviant, evolucionant i adaptant-se a la societat i als temps, de tal manera que ja no són concebudes com a aules de formació per a gent gran sinó per a població adulta en general.

COM FUNCIONEN?

El concepte és de "curs universitari". Els alumnes es matriculen a tot un curs que té una durada de 9 mesos. Es tracta d'una sessió al mes d'aproximadament 1 hora i en format xerrada/conferència. A més a més, si es vol, es pot organitzar alguna sortida o activitat cultural. La Universitat de Lleida té una borsa de professors i un gran ventall de conferències amb temàtiques molt diverses que ofereix a les diferents Aules del territori. Cada Aula tria els temes de més interès pels

seus alumnes, ja sigui de la borsa de la UDL o propostes externes i, a començaments de setembre, s'envia la programació de tot el curs.

COM VOLEM QUE SIGUI L'AULA DE TORÀ?

El passat 27 de novembre es va dur a terme una xerrada informativa de presentació de l'Aula d'Extensió Universitària de Torà, a la qual van assistir al voltant de 30 persones. Hem recollit formularis de temàtiques d'interès on s'ha fet visible la bona rebuda d'aquest projecte entre la població.

Durant el mes de desembre s'ha posat en marxa la creació de l'Associació "Aula d'Extensió Universitària de Torà" i de la junta que estarà al capdavant, formada per un grup de gent diversa.

La nostra Aula, tutelada per la UDL, està dirigida a tota aquella població de Torà i voltants amb inquietuds per aprendre. El nostre objectiu és donar-li un caire "inter-generacional" a través de la cultura i el coneixement.

L'Aula de Torà farà les sessions el segon dimecres de cada mes a les 19:30h a l'Escola Sant Gil, i el cost de tot el curs serà de 25€ (9 mesos/9 sessions). El període d'inscripció de cada curs es farà durant el mes de setembre.

PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PL
QUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQU
UMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLU
PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQU
QUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQU
UMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLU
QUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQU
UMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLU
QUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQU
UMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLU
QUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQU
UMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLU
QUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQU
UMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLU
QUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQU
UMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLU
QUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQU

Transports
MOLINS

transportsmolins@gmail.com

Jordi - 652 106 427
c/ Nou, 6 - 25750 Torà

Orgull de ser ...
(☰) **Prensa Comarcal**

Només nosaltres
explicuem la
TEVA HISTÒRIA
LLOBREGÓS

SOM TERRITORI
SOM FIDELS
SOM IMPORTANTS
SOM LA TEVA PREMSA

#orgulldeserprensacomarcal

QUAN COMENCEM?

Aquest 2025 començarem el mes de març amb la següent programació:

12 de març

"EL DOCUMENTAL: UN INSTRUMENT PER SACSEJAR LA REALITAT" a càrrec de Mònica Terribas Sala.

9 d'abril

"FRANCESC MACIÀ, EL LLEGAT LLEIDATÀ" a càrrec de Quintin Casals Bergés.

14 de maig

"DORMIR, UN UNIVERS A DESCOBRIR" a càrrec de Josep M. Rius Baiges i Luis de la Fuente

11 de juny

"LOUIS AMSTRONG, UN SOMRIURE EXTRAORDINARI" a càrrec d'Anthus.

El cost d'aquest primer curs serà de 15€ i la inscripció es farà durant la setmana del 17 al 21 de febrer, presencialment o via online. Aviat us n'informarem.

Si hi esteu interessats també podeu enviar un correu a aulatora@gmail.com o seguir-nos a les xarxes socials.

Des de l'Aula d'Extensió Universitària de Torà volem animar la població a què formi part d'aquest projecte ja que estem convençuts que, en créixer cadascú individualment, també creixem com a comunitat i avancem com a poble!

La Junta de l'AEUT

 Aula d'Extensió
Universitària de Torà

Presentació del projecte de l'aula d'extensió universitària a Torà.

PREVICAT

2000 CORREDURIA D'ASSEGURANCES

cardona@previcat2000.com
686 975 967

COFISCO

ALFIC

Consultoria
Comptable, Fiscal
Laboral i Jurídica

Plaça de la Creu, 3 25750 Torà - LLEIDA

info@cofisco.es

973 473 317 - 93 869 16 35

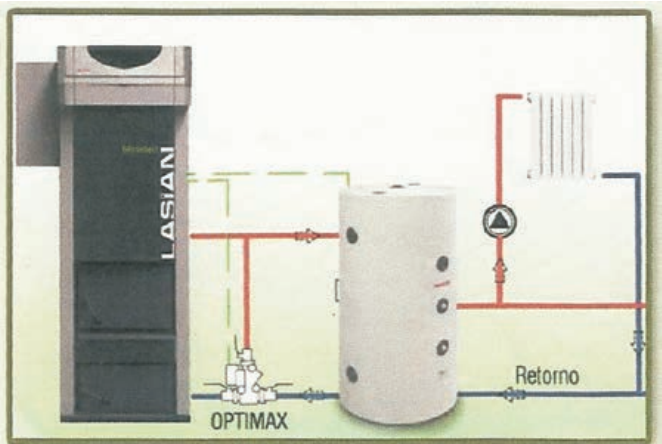
www.solagrupo.com

La sembra ben feta!

JOSEP ALARCON
Aire Condicionat,
Calefacció,
Aigua i Biomasa

Tel. 973 47 32 67
C/ Eres 17,
25750 Torà LLEIDA
jaf@viladetora.net

cafeteria · pastisseria · restaurant · pizzeria · gelateria

batist

Tel. 973 55 16 98

C/. Sant Pol, 13
25210 GUISSONA

PARTÍCULES ELEMENTALS

Les partícules elementals sobre les quals sustentem les nostres vides són essencialment poques. Algunes d'aquestes, ben senzilles, presenten una capacitat de ser combinables en quantitats i escala de prioritats diferents en funció de l'atmosfera vital de cadascú. Per a molts contemporanis, els valors a nodrir són la família, per a altres, els amics; mentre que no són pas poques les persones que també mantenen el temps vital gràcies a diferents ambicions professionals o personals. Podem referir-nos a reptes de diferents tipus, però sigui com vulgui, és clar que per a avançar a tots ens calen objectius.

Parlant de dates fonamentals, fa poc que hem viscut la cavalcada dels Reis d'Orient. A Torà, segur que com en la majoria d'indrets, la fragància elemental que s'hi respirava no era altra que la il·lusió. Sobretot la dels infants, no cal dir-ho, però també sobreeixia la dels pares, padrins i avis, que veien amb la barreja justa de nervis i emoció com els tres Mags arribaven per l'avinguda de Solsona i es dirigien cap a l'Ajuntament.

Sobretot cal agrair-ho a ses Majestats i a tots els qui fan possible, treballant durant tot l'any, aquest cerimonial fet de patges, de bons monarques, de voluntaris xofers que es posen al servei, ells i els seus vehicles, dels Reis perquè puguin repartir tots els regals en una nit única. I és que els més menuts, a Torà i a arreu, són la saba que manté viva l'esperança d'un lloc, com diu la fantàstica cançó de la Ludwig Band.

S'ha mort l'home més vell d'Espolla: "un poble sense nens és un poble que ha claudicat, és un poble que s'ha perdut".

Quan ja es comença a ataüllar l'Equador de la vida, almenys pel que fa a l'esperança estadística de longevitat, veus com de forma natural al teu entorn

FA POC HEM VISCUT LA CAVALGADA DELS REIS D'ORIENT

hi ha una recol·locació de les partícules elementals. Comencen a pesar més algunes coses que abans veies llunyanes i, per un màgic procés de guany de densitats, cauen algunes prioritats com a fruita madura. És possible que aquest procés vagi evolucionant, però mentre n'emergeixen d'altres, veus clarament, i amb orgull, el nou ordre de partícules que et guia.

Roger Besora i Foix

DESPATX D'ARQUITECTURA

Projectes d'obra nova i reforma

Inspecció tècnica d'edificis (ITE)

Cèdules d'habitabilitat

Certificats d'eficiència energètica

CONSULTA'NS SENSE COMPROMÍS

680 44 31 03 **ROGER BESORA** **MARTA MIRAVET** 617 11 52 65
hola@estudiblat.cat | Comabruna 8, Baixos. 25300 TÀRREGA

EL REGAL D'ACCEPTAR

"Sóc de Sanaüja. I m'encanta ballar sota la pluja!!!"
Gravat de Ramón Codina

Si poguéssim demanar un únic desig per a tota la vida, crec que el millor que podríem regalar-nos és ACCEPTACIÓ. Una de les fonts de patiment més comunes és el desig de què les coses siguin diferents a com són realment. Se'ns fa difícil fins hi tot acceptar el pas del temps; les operacions d'estètica han augmentat un 215% en els últims 10 anys. Ens enfrontem a la vida amb expectatives, desitjos i plans curosament traçats. Tot i això, la realitat no sempre s'alinea amb les nostres aspiracions, i aquí és on sorgeix el patiment.

PER QUÈ ÉS TAN DIFÍCIL ACCEPTAR?

Imagina que ets a la platja construint un bonic castell de sorra. Però, inevitablement, la marea puja i s'emporta la teva obra. Què fas? Pots intentar salvar-la, lluitant contra les onades i sentint ràbia i tristesa quan finalment tot desapareix. Així és com ens enfrontem a la vida: volem que les nostres creacions i plans durin per sempre, encara que sabem que les mareas de la vida són inevitables.

Acceptar és difícil perquè implica renunciar al control, i al nostre cervell li encanta pensar que ho controla tot. Però, l'única cosa que podem controlar és la nostra ACTITUD davant la vida. Acceptar és deixar de lluitar contra les onades i aprendre a surfejar-les.

EL PATIMENT, UN MESTRE DISFRESSAT

El patiment que acompanya a la resistència el podem veure com un enemic o com un mestre que té una forma peculiar d'ensenyar-nos, com un entrenador estricte que ens empeny més enllà dels nostres límits. Cada cop que ens enfrontem a la frustració, la pèrdua o el canvi inesperat, se'ns presenta una oportunitat per mirar cap a dins i preguntar-nos: "Què puc aprendre?". Acceptar no vol dir rendir-se ni conformar-se. Més aviat, és com deixar anar una pesada àncora que ens manté atrapats, per poder navegar endavant cap a aigües més tranquil·les.

PRACTICAR L'ACCEPTACIÓ A LA VIDA QUOTIDIANA

Conrear l'acceptació és com tenir cura d'un jardí: requereix paciència i pràctica.

Algunes eines per començar:

Viu el moment present: Moltes vegades patim perquè ens quedem atrapats en el passat o preocupats pel futur. L'acceptació ens convida a enfocar-nos aquí i ara, on realment passa la vida.

Mira les coses com són: Imagina't que estàs veient una tempesta des d'una finestra. No pots aturar la pluja, però la pots observar. Fes el mateix amb les teves emocions i pensaments. Observa sense jutjar. No intentis canviar immediatament. Primer observa i accepta el que passa al teu interior.

Practica el deixar anar: Si fluïm i deixem anar la nostra necessitat de controlar certs resultats, crearem un espai per acceptar el que vingui, sigui el que sigui.

Practica l'agraïment: Enfocar-nos en les coses positives que ja són presents a les nostres vides ens ajuda a valorar el que tenim, en lloc d'obsessionar-nos amb el que falta.

LA MÀGIA D'ACCEPTAR

Acceptar les coses no significa "Què hi farem!". Tot el contrari. L'acceptació és el primer pas si de veritat volem canviar o aconseguir alguna cosa. Quan acceptem, passa una cosa màgica: ens alliberem de la lluita constant i deixem espai per a noves possibilitats. De sobte, allò que abans semblava un obstacle insuperable es converteix en una oportunitat per créixer.

L'acceptació ens ensenya a viure en harmonia amb la naturalesa cíclica de la vida. Tot a l'Univers està en constant canvi i, en acceptar aquesta veritat, aprenem a fluir amb el riu de la vida en lloc de nedar-hi a contracorrent. Acceptar és com aprendre a ballar sota la pluja, en lloc d'esperar que passi la tempesta.

Acceptar no elimina els desafiaments de la vida, però canvia com els enfrontem. Així que, la propera vegada que la vida no et surti com esperaves, recorda: acceptar no és rendir-se, és triar fluir amb el riu, ballar sota la pluja i confiar que cada pas et fa evolucionar cap a una versió més plena de tu mateixa, de tu mateix.

Com diu el mestre Jung, allò que negues et sotmet, allò que acceptes et transforma. A partir d'aquí, tot és possible.

Sóc de Sanaüja. I m'encanta ballar sota la pluja!!!

Feliç Ment.

ToieT

ANÀLISI DELS PREMIS GLOBUS D'OR

Abans que coneguéssim la terrible notícia dels focs de Los Angeles, la temporada de premis de la meca del cinema, va arrencar, el passat 5 de gener, plena de glamour amb els Golden Globes, coneguda per ser l'avantsala dels Oscars. Els guardons, que premien l'excel·lència de la collita del cinema i la televisió de l'any 2024, va ser una gala conduïda per primera vegada a la història per una dona, la còmica Nikki Gleaser, magnífica. Aquests premis, acostumen a repartir-se bastant i a donar alguna sorpresa, però enguany ha trencat força el termòmetre del pronòstic.

Pel que fa a l'apartat de cinema, acostumen a premiar més aviat el cinema comercial. Aquesta vegada ha apostat diferent, pel cinema d'autor, tot rendint-se davant de 'The Brutalist' de Brady Corbet. Com a millor comèdia o musical, envia cap als Oscars aquest original narco-musical transsexual que és 'Emilia Pérez', amb quatre guardons i on semblava que les seves millors possibilitats seria a la categoria d'actriu secundària, per a Zoe Saldaña i al de millor film de parla no anglesa. Va destronar a la que semblava la gran favorita, 'Wicked', que es va emportar, el premi a millor taquilla, una categoria nova.

'Emilia Pérez' arrasa amb quatre guardons i 'The Brutalist' amb tres.

Una de les altres sorpreses de la nit, va ser el de millor actriu dramàtica per a la brasilera Fernanda Torres, per la seva fabulosa interpretació a 'Ainda Estou aqui', de Salles, que és tot un símbol de la resistència a la dictadura brasilera. Torres va ser sorpresa inesperada davant d'una prevista victòria de Nicole Kidman, posseïdora de la Coppa Volpi de Venècia. Recorda l'any d'Isabelle Huppert, tot assegurant-li una nominació als Oscars. Pel que fa a millor actor drama, sense cap sorpresa, Adrien Brody per 'The Brutalist', segurament, el gran vencedor als Oscars, però, qui sap. Al terreny de la comèdia, es va premiar una actriu poc valorada, una sensacional Demi Moore a 'The Substance', el gran hit del cinema de gènere de la temporada. I els Golden Globe van tornar a sorprendre, premiant Sebastian Stan com a millor actor de comèdia, per 'Better Man'. Jesse Eisenberg semblava favorit. Pel que fa a les interpretacions secundàries, s'han repartit, sense sorpresa, entre l'esmentada Zoe Saldaña i la no esperada Kieran Culkin per 'A Real Pain'.

Pel que fa a millor direcció, assegurat des de Venècia, Brady Corbet, per 'The Brutalist' i va camí a l'Oscar. És encoratjador veure cada cop més la presència de directores, enguany dues, Payal Kapadia ('All we imagine as light') i Coralie Fargeat ('The Substance'). Cap sorpresa al millor film de parla no anglesa, 'Emilia Pérez', que ja té pràcticament aquest Oscar internacional a la butxaca. Tampoc, al millor film d'animació per 'Flow'. Al millor guió no tenia favorita i se la va endur 'Conclave'. Elton John, va donar el premi a la millor banda sonora als compositors Antticus Ross i Trent Reznor per 'Challengers', la prevista.

Núria Bagà Solé

MICROCONFLICTES

Viurem, potser, els propers anys en una època d'interregne. L'ostracisme, més que evident, cap a on posen rumb els Estats Units obra de cop les portes als grans aspirants i els petits estats a fer i acomplir les seves ambicions més funestes.

Xina no treu l'ull de Taiwan i tampoc la mà de l'immens deute públic occidental que té a les seves butxaques, i Rússia, sovint un gran desconegut per tots, ambiciona, ara sí, a tornar a ser el gran imperi que fou la segona part del segle passat i també l'anterior. Els Estats Units es pleguen dins ells mateixos en la creença absurda del creacionisme, les polítiques d'ultra dreta i el creure's suficientment forts per aguantar des de dins el món que ens espera. Estats

CAP A ON ANEM? ANEM A UNA GRAN CONFRONTACIÓ MUNDIAL?

Units vol abandonar el món i en crea un de nou, més tècnic, més allunyat, més insegur. Segueixen així la mateixa ruta dels diners: des del recolzat al fiduciari i més tard l'imaginari. Europa queda abandonada a les mans dels petits estats i entra, ara sí de cop, dins el no res... i Àfrica, com sempre, no servirà per res més que per ser un camp de proves de qualsevol potència estrangera sense escrúpols; abans pertanyia a Europa i avui se la reparteixen Rússia i Xina, i ja ni el gran poder francès al centre és suficient per mantenir-la en una orbita de control.

Rússia obre la veda al món dels microconflictes. És un món diferent del de la guerra del Vietnam o Afganistan o les guerres del Golf del segle passat o principis d'aquest. Avui ja no tenim, o estem a punt de perdre'l, un gendarme mundial que fes de contrapès a

qualsevol ambició d'algun altre estat més petit. Estats Units tutelava, millor o pitjor, qualsevol d'aquestes vel·leïtats, però resulta que ja no ho farà i els que ho han llegit ràpid, Rússia, Israel, o Corea del Nord o Xina, han posat fil a l'agulla des de fa mesos per convertir en un camp qui pugui el nostre planeta. L'Europa que tant va costar cosir entre el 1950 i avui en dia, ja no s'aguanta ni amb pedaços, i la extrema dreta guanya terreny portant-nos amb discursos enlluernants a realitats que tots voldríem oblidades. No hi ha molta diferència entre la Meloni d'avui i el Duce d'ahir, i tampoc de l'Alemanya cada cop més neoliberal d'avui amb la que teníem els anys trenta. Aquí, els hereus de Franco tornaran a guanyar eleccions.

Però, cap a on anem? Anem a una gran confrontació mundial? Jo diria que no. Però sí que anem a una era de microconflictes arreu del planeta on els països pugnarán pels seus interessos, allunyats de les comunitats. I ja no hi haurà un sentinella mundial que els pari amb l'amenaça de destrucció o ruïna com fins ara. Tots els imperis que s'han plegat sobre ells mateixos i han deixat les seves posicions, han obert la via a petits capitosts en busca de glòria i fortuna. I és aquest el rumb. A casa vivim la política internacional molt de prop, i a la pregunta que em feia l'altre dia la meva filla, la meva resposta fou: crec que millor passem desapercebuts durant un temps. Estarà bé que ningú recordi qui som, on som.

Potser la boira segarrenca o solsonenca ens ajudarà, però ho dubto. Anem de cap a un món on ningú podrà amagar-se i el que és pitjor, del que ningú escaparà. Un escriptor americà comptabilitzava els anys de caos que porten a què un imperi desaparegui; parlava de Roma, de l'imperi espanyol i ara de l'americà. Ens n'augurava vora 25 anys de foscor.

Espero que hàgiu passat un bon Nadal.

Jordi Prat Morgades

LES REBAIXES

Acabo d'arribar a casa procedent de les "rebaixes", viu i amb una bossa en la qual hi ha: (atenció) una espàtula de cuina amb la forma del cap del Ferran Adrià, una torradora que abans et cremes tu que el pa, un jersei que m'aniria bé si pesés 20 kg menys, i un pack de tres espelmes aromàtiques que fan olor de... què és això? Coco barrejat amb gasolina? Però, ei! estant rebaixades, així que, clar... he fet una Letizia Ortiz: aprofitar l'oportunitat! És que els humans som l'hòstia! Veiem qualsevol cosa acompanyada d'un cartell de -50% i ens posa més calents que veure el Jan Laporta fotent-li botifarres a la cara del Tebas. A veure, potser no necessito un dispensador automàtic de sabó amb música incorporada, però per 10 euros? Això és un regal!

Ara bé, això de les rebaixes és un caos. Tu entres a una botiga de roba i no hi ha estanteries, hi ha muntanyes de roba desparellada, la mateixa situació que et pots trobar en una discoteca a les 8 del matí. Doncs avui he vist una muntanya d'aquestes de roba al 60% de descompte. Ep! Directe cap allà, que em falten uns calçotets estil boxer ajustadets per nits especials. Total que em poso a buscar, vaig apartant pantalons verds, camises liles, tangues de lleopard... fins que per fi els veig, uns boxers estampats preciosos! Ja són meus! Els agafo i... sento una veu que diu: "Gracias, Gracias por salvarme, ya no podía respirar!". Que eren uns bòxers que portava un tio que estava atrapat feia més de 3 dies dins de la muntanya de roba! Ah! I eren estampats perquè el tio es va cagar de por. Literalment. De fet, hi ha molta lluita per aconseguir el millor producte al millor preu. Al meu costat, hi havia dos ties que es barallaven per unes botes. Si fos el president xino de l'Espanyol jo les fitxava com a centrals i t'ho ben juro jo que aquest any no tornen a baixar a segona.

I les etiquetes?! L'etiqueta vermella diu "abans 50 euros, ara 48,99". Però si s'ha rebaixat més Esquerra Republicana amb el PSC que aquests pantalons! Però com que estan rebaixats, te'ls emproves. A on? Als vestidors. Tens dos opcions: o et despulles davant de tothom perquè no hi ha miralls lliures, i per tant, et denuncien per assetjar al personal o fas cua mitja hora mentre una senyora s'emprova tota la botiga. Senyora, que no ho veu que està al Mango Man, que coi es vol emprovar! Per cert, els vestidors de les botigues de roba tenen tela, eh! Una cortina que tapa menys que l'Iñaki Peña, un tamboret ple de penjadors de plàstic i una olor de suat més potent que el dia post-calçotada.

I llavors arriba el moment de pagar. Au, torna a fer cua. El que no entenc és que si hi ha 5 caixes, només n'obren 1. Estan desaprovechades. És com si tens Lamine Yamal, Raphinha, Casadó, Pedri i Cubarsi i els entrena en Xavi. Què estant espatllades? Què no hi ha personal? Què vols que compri més complements durant els tres quarts d'hora de cua? I quan per fi arribes, que vols pagar i marxar ràpid... el dependent té ganes de xerrar: "Tens targeta client?". "No". "Te la

vols fer? Tindràs un 5% de descompte a la pròxima compra". Però quina pròxima compra? Si després d'aquesta, no trepitjaré aquesta botiga mai més! A veure, si oferissin una targeta que servís saltar-se les cues per emprovar o pagar, segur que me la faig. Targeta cliente? No, targeta impacient!

El millor és ara quan ja estic a casa i m'adono que la meitat del que he comprat no ho utilitzaré mai, rotllo Pedro Sánchez amb la taula de diàleg. En fi, les rebaixes són com una muntanya russa emocional, tot i així, cada any hi tornem. Per què? Perquè al cap i a la fi ens encanta dir a la resta de la gent: "només m'ha costat 5 euros". Així que, si em perdoneu, vaig a preparar-me per les segones rebaixes... que ja m'he posat les genolleres per lluitar per una merda jaqueta rebaixada al 80%.

Sergi Torrecasana

REPTES I DUBTES PEL 2025

Hem deixat enrere el primer mes del 2025 i el món sortosament segueix girant i tots, com cada any, ens hem posat reptes i coses per fer aquest nou any. Tot això, de dubtes i d'incerteses de com anirà l'any, en tenim i forces. El preu de les coses han anat pujant com passa cada any i les guerres i els conflictes els anem arrossegant i no hi ha manera que s'aturin, ans al contrari. Seguim tenint un còctel de dirigents polítics mundials que fa por. En Trump torna a regnar a EEUU i ja veurem quina en farà aquest any perquè es capaç de tot i més, com bé sabem tots. En Putin segueix

**NO S'HI VAL
DIR QUE FARÉ
AIXÒ O ALLÒ I
DESPRÉS QUE
ES QUEDI TOT
EN UN TINTER**

remenant les cireres per Rússia i no es descarta, ni molt menys, un conflicte armat a nivell mundial; Ucraïna segueix resistint com pot i el Pròxim Orient segueix sent un niu de conflictes on tot pot passar.

Ja ho veieu, les perspectives no són massa optimistes pel 2025 però no tenim més remei que anar nedant i guardant la roba, més que res pel que pugui passar en un futur no molt llunyà. Som europeus i com que estem al mig de tot arreu, ja veurem com anirà tot plegat i per on aniran els trets. Aquí a casa

nostra seguirem en mans dels socialistes i els independentistes de moment muts i a la gàbia. La política de tant en tant ens anirà donant titulars i a Catalunya seguiran els estira i arronsa entre partits i és clar, mai es posaran d'acord, però això poc els importa a tots ells, l'important és mantenir la cadira i mirar que no te la prenguin. I la resta de mortals, doncs: la gent amb edat de treballar a treballar que si no, no hi ha ingressos, la gent jubilada a gaudir del temps lliure i del que sigui, i els que estan en edat d'estudiar a formar-se que és el que toca. I si per aquest 2025 ens hem posat reptes per complir, haurem d'intentar tirar-los endavant. No s'hi val dir que faré això o allò i després que es quedi tot en un tinter. Si ens hem proposat reptes professionals caldrà posar-s'hi amb ganes; si ens hem posat reptes personals, també. I és que aquets quilets de més que ens hem posat al damunt ens els hem de treure de sobre i la salut ens ho agrairà i força. O sigui que toca apuntar-se d'una vegada al gimnàs, fer natació que es veu que va bé per tot, o al menys posar-se el repte de, al menys, caminar durant mitja hora cada dia. Ja sé que cada any passa el mateix, diem que ho farem i després costa dur-ho a terme, però és que, si volem gaudir d'una bona salut i tenir a ratlla el colesterol i el sucre, no hi ha cap més solució que fer exercici i tancar una mica també la boca i no picar entre hores.

Bé, que els vostres reptes que us heu marcat per aquest 2025 es compleixin de totes totes i els vostres dubtes i les vostres incerteses, que aniran sorgint durant l'any, es vagin esfumant i tot quedi en no res. Que tingueu en general un molt bon any i que sigui al menys molt millor que l'any passat.

Josep Verdés

BONS VEÏNS

Amb l'accés al govern de la Generalitat del partit que sempre s'havia postulat com a alternativa per a fer-ne fora la dreta convergent, una de les coses que més crida l'atenció és la presència al govern Illa de càrrecs procedents de la desapareguda coalició de Pujol i Duran, i no precisament dels seus sectors més progressistes, el més visible dels quals és el conseller de justícia Ramon Espadaler, partidari declarat de discriminar les persones homosexuals. Un dels últims fitxatges ha estat David Bonvehí, darrer president del PDeCat i flamant nou director general de cooperatives. Però canviar de camisa sense cap mena d'escrúpol no és només cosa dels de dalt.

Les eleccions municipals de 2015 van deixar el Consell Comarcal de la Segarra en mans dels pactes: els convergents, que fins aleshores el presidien, van quedar-se en 8 consellers, els republicans amb 7 i quatre grups amb un conseller cadascun: el PSC, MES (els maragallistes que s'havien escindit feia poc del partit anterior), els Independents de la Segarra i la CUP (que hi entrava per primer cop). Calia sumar 10 vots i el pacte més probable semblava cantat: Xavier Casoliva, l'alcalde republicà de Guissona, ja havia estat president del Consell el 2007 amb els vots d'independents i socialistes. El vot del conseller cupaire, el bioscà Jordi Llaudadó, per tant, no semblava decisiu. Però de vegades les coses no són com semblen: resulta que hi havia un canvi de cromos en diferents consells i ajuntaments –“tu em votes al Segrià i jo et voto a la Segarra”– i el conseller sociata votaria el convergent Aleix Bochaca, alcalde de Sant Ramon. 9 a 9, el Gorki decideix. En aquest escenari els radicalots presenten un document públic on condicionen el seu vot al compliment d'una sèrie de punts, com no gestionar externament cap servei públic prestat pel Consell (com la recollida de residus o l'abastament d'aigua) o limitar els sous dels càrrecs a 2,5 SMI i els mandats a 12 anys, amb la substitució immediata dels consellers que ja els havien complert. Si volem que les coses canviïn no pot ser que sempre hi hagi els mateixos. Aviam què dirien els interessats en el desè vot.

De coses en vam dir moltes, especialment sucoses el presidenciable Bochaca: “Vaig presentar-me per Convergència perquè l'alcalde sortint m'ho va demanar però podia haver-ho fet per qualsevol altre partit catalanista, com Esquerra o vosaltres... O pels socialistes, que abans també n'eren!” Els sociates catalanistes? Quan era això? Més aviat recordo l'època en que als dos costats de la barcelonina plaça de Sant Jaume es repartien, com a bons veïns, l'electorat gairebé en funció del seu origen. Era quan Brams cantava que “hi ha dos partits antagonics, hi ha dos líders enemics, tota la seva doctrina és l'antagonisme de si. Mentre els votants es barallen per quin dels dos té raó ells comparteixen la taula, la cassola i el porró”. Les exigències radicalotes, però, no les acceptaven ni uns ni altres. Cobrar menys? Fuig d'aquí! Semblava que ja s'havia parlat de tot i que tot estava dat i beneït: amb empat a nou caldria repetir votació i si es mantenia seria president el candidat del

CANVIAR DE CAMISA SENSE CAP MENA D'ESCRUPOLO, NO ÉS NOMÉS COSA DELS DE DALT

partit que tenia més consellers propis. Les sorpreses encara no havien acabat. Una trucada la vigília de la constitució del Consell: “Ei, sóc el Miquel Julià, dels socialistes. Què m'han dit, que deixareu que sigui president el Bochaca? Però si aquest tio és molt de dretes!”. Que el tio molt de dretes guanyés amb el seu vot era secundari. “Sí, jo el votaré perquè m'hi obliga el partit però vosaltres, si sou d'esquerres, hauríeu de votar el Xavier”. Val a dir que Casoliva, malgrat tenir majoria absoluta a Guissona, tenia Julià a l'equip de govern municipal.

LES VEUS DE LA VALL - PEL BROC GROS

Va arribar el ple i aquest articulista de pa sucat amb oli ja tenia la piulada escrita i estava a punt d'enviar-la –“Primera votació: Bochaca 9 vots, Casoliva 9, Llauredó 1. Cal tornar a votar”– quan la gent es va posar a aplaudir. Finalment Julià havia votat Casoliva, desobeint el seu partit, i deixava Bochaca sense la presidència comarcal. Deu anys després l'excalcalde de Sant Ramon, aquell tio tan de dretes, continua sent conseller comarcal però ara a les files socialistes, que amb el seu suport al 155 i a les hòsties del primer d'octubre devien revalidar el seu “catalanisme”. Va acompanyar-lo a la camiseria Francesc Sabanés, alcalde de Ribera d'Ondara i en aquell temps cap comarcal d'Unió Democràtica, i la sucursal regional del partit de Pedro Sánchez va acollir-los tots dos, com tants altres, amb els braços oberts. Si volen que les coses no canviïn mai el millor és que sempre hi hagi els mateixos.

Josep Anton Vilalta

EL POSTPART

El postpart és el temps en què el nostre cos s'adapta després del part i es reverteixen els canvis produïts durant l'embaràs. Hi són freqüents els sentiments de melancolia i tristesa, agitació, ansietat, irritabilitat, esgotament, insomni, inapetència, etc. Però, quan aquests sentiments se'n van a l'extrem, podem estar parlant d'una depressió postpart. Una gran part de les dones que en són diagnosticades van iniciar els símptomes al final de l'embaràs. Penseu que, segons estudis recents, entre el 10 i el 20% han presentat una depressió postpart. És cert (i sort) que existeixen protocols de prevenció i detecció que els professionals de la salut apliquen durant les visites de seguiment de l'embaràs, però considero importantíssim la informació universal, és a dir, que tothom (no només dones en estat de gestació) conegui que ja no n'és, de normal, en una dona embarassada o que acaba de tenir un nadó.

Dones que, una vegada diagnosticades i tractades, verbalitzen no sentir-se escoltades ni acompanyades pel seu entorn, ningú les entenia i pensaven estar soles en el món amb aquests sentiments. Frases com: "és normal que ploris, són les hormones", "no vols agafar el bebè, tranquil·la, ja ho vaig jo", "ja et passarà", "hauries d'estar feliç, tots dos esteu sans", són freqüents i amb el bon propòsit de calmar la situació, però no ajuden a millorar el benestar de la mare, tot el contrari.

I doncs, què no és normal en un postpart? Sentir tristesa la major part del dia, gairebé cada dia; falta d'interès per les activitats habituals; canvis en l'alimentació (menys gana) i en la son (insomni); falta d'energia, cansament extrem o fatiga (o pel contrari,

una inquietud intensa); sentiments d'inutilitat, de culpa excessius; dificultats en tasques senzilles de presa de decisions (com quin body li he de posar ara); pensaments recorrents de mort o verbalitzacions de voler desaparèixer i no tornar; conductes d'evitació vers el bebè (no el volen agafar, prefereixen estar lluny, busquen estar ocupades i que sigui una altra persona qui s'encarregui de les cures), etc.

Lluny de pensar que una depressió postpart millorarà amb el temps, pot complicar-se molt i sense tractament psicològic (i/o farmacològic, segons la gravetat) pot provocar dificultats en: les cures obstètriques de la mare (mala nutrició, consum de substàncies, no van a les revisions mèdiques postpart); impacte en el vincle i les cures del bebè (encara que desitgin donar el pit tenen problemes per mantenir-ho); major estrès matern, inadequada o absència de resposta materna (sensibilitat) a les demandes del bebè per cobrir les seves necessitats (les bàsiques poden estar cobertes, amb dificultats, però les emocionals no); impacte en el neurodesenvolupament del bebè (infants de dos anys, per exemple, que no diuen cap paraula, o que als 20 mesos encara no caminen sols) i un impacte en la relació amb la parella i altres familiars (no hi ha plaer en les coses, no hi ha energia, hi ha un rebuig inclús).

Vanesa Pérez
Psicòloga col. núm. 26476

ELS NÚMEROS SÓN A TOT ARREU

Les matemàtiques haurien d'estar de moda perquè els números són a tot arreu. Des que ens llevem fins que ens en tornem a dormir estem en contacte amb els números; d'entrada, el primer que fem és mirar l'hora al despertador i sense ser-ne conscients calculem el temps que tenim per fer tal cosa o tal altre. I a partir d'aquí només ens cal fer una llista de les nostres accions on intervenen els números i els càlculs: mòbil, agenda, tiquet de compra, DNI, contrasenyes, analítiques de salut, matrícula del cotxe, parquímetre, línia d'autobús o de metro, durada del trajecte, composició d'un producte i codi de barres, mesures (kg, litres, grams...), temps de cocció, horaris...

Per tant, en l'entorn més immediat i formant part de la vida normal, trobem prou raons per justificar la utilitat de les matemàtiques i despertar-ne l'interès entre els nostres fills.

El doctor en matemàtiques i Creu de Sant Jordi, Claudi Alsina, ens deixa ben clar que les matemàtiques són per pensar millor, relacionar conceptes entre diferents àrees d'aprenentatge i utilitzar el raonament lògic i no per calcular més de pressa o de memòria; per efectuar grans operacions ja existeixen les calculadores. També ens recomana que val la pena fer cada dia, en les classes elementals i en la nostra vida quotidiana, càlcul mental bàsic, que és el que ens permetrà no fer el ridícul en les diferents situacions de la vida quotidiana.

Així, doncs, és hora de desterrar l'expressió popular "jo soc de lletres", és falsa. Del que es tracta és de descobrir que els números formen part de la nostra normalitat, que els necessitem per dur a terme les nostres activitats i perquè el món funcioni. Hi ha tantes coses que depenen dels números...

Els números també poden ser amens, a vegades ens poden plantejar un repte, d'altres són versàtils... El món dels números i les matemàtiques ha de ser engrescador, i per això cal animar els nostres fills amb petits jocs matemàtics, fixar-nos en els números que surten als mitjans, anant pel carrer, anomenar-los, descobrir-los en els llocs menys sospitats... És una manera d'anar-hi entrant i evitar la por a les matemàtiques; al final només són números!

Les "mates" no són només càlcul. El més important en les matemàtiques per al teu fill és raonar, això el portarà a resoldre el problema i a desenvolupar l'esperit crític. Les matemàtiques també tenen la virtut d'estimular el rigor i la capacitat d'adaptació.

Montserrat Miquel Andreu
Pedagoga - Copec col. num. 0969
www.uncopdema.cat
www.facebook.com/uncopdemaguissona
www.instagram.com/uncopdema

Construeix un hàbit d'estudi en 30 dies!

Descobreix el **Mètode MOMI** i reforça els continguts escolars mentre crees un **hàbit d'estudi!** Creat per **Montserrat Miquel Andreu**

Tota la col·lecció a www.hellomomi.com

EL NOM D'ALGUNES FRUITES

Els noms de les fruites són molt diversos. Tant la variació històrica com la variació dialectal d'aquest camp lèxic és molt notòria. A més, com veurem, moltes de les fruites que avui considerem tan genuïnes del nostre país són realment d'origen forà.

Parlem primerament dels cítrics, concretament dels seus fruits més coneguts: la **taronja**, l'**aranja**, la **llimona**, la **llima** i la **mandarina**. Deixarem de banda la mandarina pel fet que la seva introducció fou molt tardana (s. xix) i perquè el seu nom és d'origen transparent, atès que hom li ha atribuït una procedència xinesa. La resta de fruits, en canvi, foren introduïts a la península ibèrica pels àrabs ja en l'edat mitjana. Quant a la taronja, prové de l'àrab turunja, que designava inicialment altres tipus de cítrics.

La forma originària fou *toronja*, i aviat canvià en *taronja* per dissimilació de vocals. L'aranja (en castellà *pomelo*, i en català també *poncem* o *poncir*), en canvi, prové del mot àrab *naranja* 'taronja'. La forma aranja va resultar de l'eliminació de la consonant nasal en la construcció amb l'article una (*n*)*aranja*. També existí la variant *naronja*, amb canvi de vocal tònica segurament per influx del mot taronja. Com hem observat, *naranja* és la paraula àrab que significava 'taronja', i aquest sentit ha perdurat en la majoria de llengües romàniques: cast. *naranja*, it. *arancia*, fr. *orange*, port. *laranja*. La forma a Catalunya, però, experimentà un canvi semàntic — 'taronja' > 'poncem'. Sembla que en català ambdues formes àrabs tenien el sentit de 'taronja' i que per a l'aranja es feia servir *naranja agra*, i finalment el mot únicament designà l'aranja. En castellà ocorregué el fenomen invers. S'ha mantingut *naranja* amb el significat de 'taronja' i, en canvi, per a l'aranja fa servir — a més de *pomelo* — el mot *toronja*.

D'altra banda, la llimona també fou d'importació àrab. És una paraula documentada més tardanament: *llimó* (< *lāymun*, s. xiv), *llimona* (< *lāymuna* s. xv). La forma *llimona* és la general del Principat, però tant a València com a les terres de l'Ebre s'anomena *llima*, i s'usa aquest mot per les dues fruites. En la resta del domini lingüístic del català, es fa la distinció *llimona-llima*, com en castellà *limón-lima*.

També és interessant l'origen del mot **poma** i les seves variants dialectals. Prové del llatí *poma*, plural neutre de *pomum* 'fruits de l'arbre'. Notem que en origen era un nom totalment genèric, que designava qualsevol fruit, i que es concretà en aquest fruit pel fet d'ésser el més abundant. En llatí el mot per aquest fruit era *malum*. En el parlar tortosí i en algunes localitats del valencià septentrional fan servir la paraula *maçana*, que prové del llatí (*mala*) *mattiana* 'poma de Matius', nom d'una espècie de pomes molt coneguda que fou anomenada així en record de Caius Matius, amic de Juli Cèsar. Existeix també la variant *mançana*, pròpia de la franja de ponent, amb propagació de la consonant nasal, que coincideix amb la forma del castellà *manzana*.

Adrià Castellà Jou, flòleg

LA CUINA DEL LLOBREGÓS

CREMA DE CARABASSA

Preparació

Pelem la carabassa i la trossegem, la fem bullir. Afegim el gra d'all, la ceba i les patates pelades i trinxades. Posem aigua fins a cobrir.

Ho posem a bullir aproximadament 30 min. Si veiem que ha quedat massa clara traiem una mica d'aigua. Ho triturarem tot amb el braç elèctric i ho passem pel xinès per treure impureses.

Ho servim en tasses i ho guarnim amb nous i un bon raig d'oli d'oliva del nostre pagès de confiança.

Tots els productes són de proximitat.
Bon profit!

Ingredients

- 1 kg de carabassa
- 1 gra d'all
- 1 ceba
- 3 patates mitjanes
- Aigua més o menys 1l.
- Oli
- Sal
- 3 o 4 nous

Rosa Manau Casals, d'Ardèvol

Vaig néixer a Claret fa 66 anys i em vaig casar a Ardèvol. Aquí visc des de fa 45 anys. Durant la dècada dels 80 vaig agafar el restaurant Cal Bosch d'Ardèvol i hi vaig ser més de 20 anys amb diferents companyes. Per motius personals vàrem decidir plegar i durant uns anys el restaurant va estar regentat per una altra família. Des de fa uns 3 anys la meua filla Laia va decidir reobrir el restaurant Cal Bosch perquè ens feia molta il·lusió tornar-hi i ara sóc jo l'ajudanta!

ELS MOTS ENCREUATS DEL LLOBREGÓS

HORIZONTALS

1. Ivorrana i degana de les jutgesses de pau (dues paraules que acaben lliscant per la darrera columna).
2. Conducte d'aigües interiors i menors. Ostenta un cert grau.
3. La més rodona de Biosca. Demana assentiment i fa fàstic. Vocals a Calaf. Adverbi que és fàcil sense extrems. A les portes d'Ivorra.
4. Posar el formigó en un motlle força habitual en construcció. Sí és nostra.
5. Resa a tothora. A la sortida d'Ardèvol. Diu només les vocals. Invertebrat que es dedica a cantar.
6. En dues paraules, fa que el Llobregós no us arribi mai a misses dites. Repetida al Llobregós.
7. Reiterada a Castellfollit. Rei bíblic amb estrella. Límits d'Ardèvol. Iteres sense res.
8. Cap sense cap. Mostrant alegria perquè no hi ha res per als francesos. Llogar sense senars. A l'entrada de Torà.
9. Lliga i expressa solidaritat amb els presos polítics. Eina agrícola que apareix per totes bandes. Existeix a Enfesta.
10. Serveix per sumar trenta dies. La de recapte no és tan addictiva. Arrissarà sense límits.
11. Singular a Massoteres. Expatriació política. Tancat hermèticament per vendre-hi tabac.
12. Deixa per als anglesos. Planter de la Segarra. Aromes que no sumen.
13. Glandula sexual femenina. Popular línia regular d'autobusos que enllaçava Ivorra amb Cervera.
14. Si se'n van de la Segarra, es forma una cadena muntanyosa. Miri de lluny amb anhel. Piulada del botxí.

VERTICALS

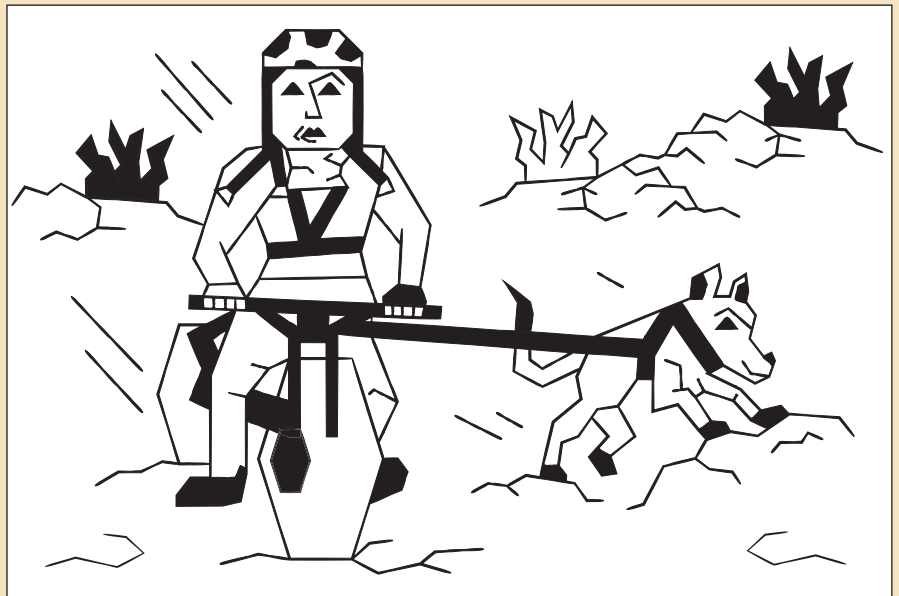
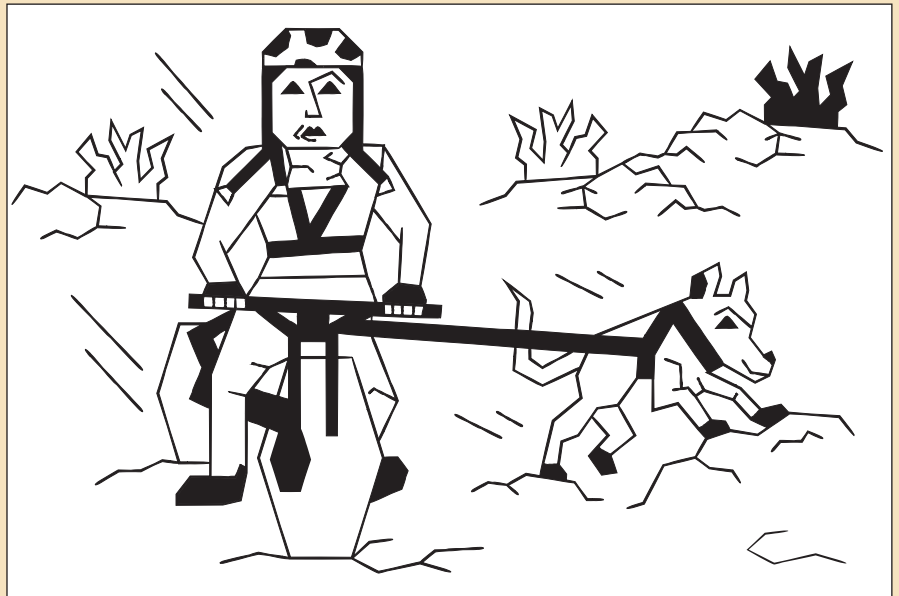
1. Parella. Condició professional de la Cristina Pont, dels Serveis Mèdics Calaf, que acaba passejant per la darrera filera.
2. Au al Portell. Expedient de Regulació a Espanya. Rarament n'hi ha vuit a aquesta reunió oficial de qual-sevol ajuntament de la Vall del Llobregós. Evacuà el Paradís sense apèndix.
3. Precedia en Cohen. Peix que trobem a aseta.
4. Convoco a l'inrevés per l'orella. El mes que ve, a l'ermita de Marçà. Twitter a l'era Musk. Divinitat egípcia a Sant Ramon.
5. Nota de Massoteres. Osteòpata de Prades de la Molsosa amb una identitat plena de xifres romanes (nom i cognom).
6. Dues notes capgirades que realitzaré. Mieta que ha perdut el possessiu. Or líquid, si és d'oliva. Vocal de Palouet.
7. Al capdavant de Pinós. Ha programat un retir de silenci a Prades de la Molsosa aquest mes de febrer (nom i cognom).
8. El pronom de l'Hostal Jaumet. Despullada panxa amunt. Habilitat capgirada. Vel fet un garbuix.
9. Rimar sense cap. El possessiu de l'Enriqueta. Singular a Vallferosa. Heroi decapitat.
10. No n'és més qui més té, sinó qui menys necessita. Els millors llocs per guardar el vi a la Vall del Llobregós, amb permís dels Sants Celdoni i Ermenter. Sona amb força a la Segarra.
11. La filla de ma tia es posa de cul. Arquitecte redactor del pla director del castell de Calonge.
12. Mesurar sense sostenir-se a la superfície. Comportar-se de manera gens lleial. Ball que pot acabar amb conflicte.
13. Ajudarà. Carrer sense sortida a Torà. Desnoni sense cap.
14. Nota desvocalitzada. Capgirat, i de nom Josep, en Toni Padullés ens explica la segona part de la seva història en aquesta mateixa revista. Els límits de l'APACT.

Jordi Vilagut

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														

7 DIFERÈNCIES

Il·lustració inspirada en la notícia "A Ivorra cursa de múixing" (p.31)

ACUDITS I REFRANYS DE L'ANTONIA

ENDEVINALLA

Molt blanqueta sóc, senyora,
sempre blanqueta heurada,
no hi ha festa ni festeta
que no hi sigui convidada.

EMBARBUSSAMENTS ACUDITS

Una polla xica, tica, mica, camacurta i ballarica va tenir sis fills xics, tics, mics, camacurts i ballarics. Si la polla no hagués estat xica, tica, mica, camacurta i ballarica, els seus fills no haurien estat xics, tics, mics, camacurts i ballarics.

El bandit del bàndol blanc porta a la banderola un bonic banderí blau.

Jo tinc una caixeta tan ben requinquilladeta, que cap requinquillador no la requinquillarà millor, tan ben requinquillada com ella està.

En Pinxo li va dir a en Panxo

- Vols que et punxi amb un punxó?

i en Panxo li va dir a en Pinxo

- Punxa'm però a la panxa no.

- Porta'm el mòbil, que vull mirar si plou.

- Genís, si estàs veient per la finestra que està diluviant!

- Porta-me'l, home, que no me'n fio!

- Com a psicòleg li aconsello que a partir d'ara no miri al passat.

- Molt bé, li faré cas.

- Són 200 euros!

- El conec a vostè, d'algo?

- Segurament aquest Nadal sigui el darrer que passi amb vosaltres.

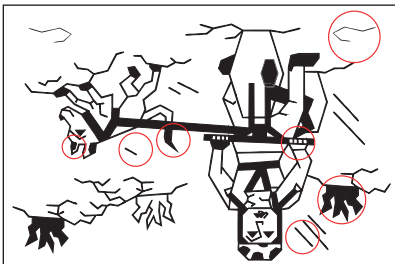
- No diguis això, àvia, si estàs com una joveneta!

- Ja, però és que em teniu farta de cuinar!

Al restaurant:

- Cambrer! Aquest pollastre és més dur que una sola de sabata! D'on l'heu tret?

- No ho sé. Potser va sortir d'un ou dur!

Endevinalla:
LASAL

SOLUCIONS
DELS PASSATEMPS

LLIBRE RECOMANAT

Regina Rodríguez Sirvent (Puigcerdà, 1983), graduada en Psicologia, va debutar al món literari amb la novel·la "Les calces al sol", que ha estat un èxit, amb una gran acollida pels lectors, i guanyadora del premi de votació popular L'illa dels Llibres.

Publicada l'any 2022, aviat es va convertir en un dels fenòmens literaris en català i ha estat un èxit de vendes. Escrita d'una manera directa, amb uns diàlegs sincers, explica una història esbojarrada. Aquests ingredients la converteixen en una novel·la divertida i amb un ritme trepidant que atrapa els lectors des de la primera pàgina.

És una història de ficció que inclou moltes vivències personals de la mateixa autora. La Rita Racons, la protagonista, als 23 anys, sense saber massa què fer amb la seva vida es trasllada a Atlanta, als Estats Units, a treballar d'au-pair. Allà cuida tres nens superdotats d'una família d'intel·lectuals i es mou en un cercle de famílies benestants.

En aquest entorn, i sense saber gaire anglès, viurà tot una sèrie d'esdeveniments inesperats, que anirà superant amb determinació, i que aniran acompanyant i enganxant els lectors. Un llibre molt divertit que de ben segur us sorprendrà.

Les calces al sol
Regina Rodríguez
464 pàgines
Edicions La Campana (2022)

UNA FOTO PER RECORDAR

Qui són?

Filera del darrera: Ramon Santesmasses, Josep Meix, Josep Farré, Josep Bagà, Josep Creus, Antonio Padullés, Enric Vilalta, Joaquim Vilaplana, Abel Mas.

Filera del davant: Sebastià Coy, Jaume Lavaquiol, Llorenç Santasusagna(?), Jaume Padullés(?), Josep Valls, Albert Brau, Josep Coscollola, Francisco Grau, Antonio Vilaplana.

Nens “Avantguardistes” de Torà - 1934

Aquesta fotografia és de l'any 1934. Possiblement està feta davant de l'església del santuari de la Mare de Déu de l'Aguda en un dia d'excursió. Els nens que hi surten, tots ells de Torà, eren membres del grup “Avantguardistes de Catalunya. Grup núm. 100. Sant Gil. Torà” que és el que hi havia escrit al banderí que portaven. Aquests nens, d'edats compreses entre 10 i 14 anys, gairebé tots anaven al col·legi “Pàtria i Cultura” que l'any

1932 van promoure una colla de pares i que dirigia mossèn Miquel Comas, conegut com el Dr. Miquel, rector de Santa Maria de Vallferosa i resident a Torà, i segons explicaven els que hi varen assistir, l'ensenyament que varen rebre fou molt positiu. (Fotografia: Arxiu Comarcal del Solsonès).

Ramon Torné

- # jardineria
- # manteniments
- # gespa natural i artificial
- # podes
- # instal·lació de reg
- # plantes i accessoris a l'engros
- # tancaments metàl·lics i de fusta
- # tractaments fitosanitaris
- # treballs amb fusta
- # venda de sal

Igualada - Catalunya central

www.calhuguet.cat @ roger@calhuguet.cat 655 633 520 93 625 51 43

Des de 1928 al seu servei

VILAMŪ

973473061

NOU ESPAI DE FERRETERIA

- Roba laboral
- Calçat
- Epis
- Cargols al detall
- Pintura professional
- Eines manuals
- Eines elèctriques
- Consumibles
- Silicons i químics
- ... i molt més.

JOLONCH MATILLAS, C.B.

CENTRE COMERCIAL

C/ Eres, 14
25750 Torà (Lleida)
Telf. 973473217

VALL DE NÚRIA

Agermanament amb Torà

www.valldenuria.cat

Parc Natural
de les Capçaleres
del Ter i del Freser

Grup FGC

Hostal Jaumet

Més de 100 anys fent cuina casolana

Fundat el 1890

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel. 973 473 077
Fax 973 473 081
25750 - TORÀ (Lleida)
www.hostaljaumet.com
info@hostaljaumet.com

- REPARACIÓ GENERAL
- GRUA PERMANENT
- TAXI

Taller

TORANÈS

d'A. FERRER

COMPRA I VENDA DE VEHICLES NOUS I D'OCASIÓ

Ctra. Andorra S/N Tels.: 973 473 080 - 607 559 909
25750 TORÀ (Lleida)

www.casamagi.com

Plaça de la Creu, 7 TORÀ - Tel. 973 473 051 - comercial@casamagi.com

COALIMENT
compra saludable

MASCULÍ ~ FEMENÍ ~ INFANTIL

C/ Notari Josep Faus, 5 Tel. 627970213 GUISSONA
gimnasnovaforma@hotmail.com www.gimnasnovaforma.com

40 anys
cuidant el
vostr **e**star!

👉 Sense matrícula!

👉 Obrim els dissabtes al matí.

👉 Inici de les activitats al setembre.

👉 Rutines i dietes personalitzades
gratuites.